

Tanja Aitamurto

Poliittisen päätöksenteon uusi aika

Tulevaisuusvaliokunnan julkaisu | 2/2012

TULEVAISUUSVALIOKUNNAN TEHTÄVÄT JA ROOLI

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta perustettiin tilapäiseksi valiokunnaksi vuonna 1993 ja vakinaistettiin osana vuoden 2000 valtiosääntöuudistusta. Kuten muissakin valiokunnissa, tulevaisuusvaliokunnassa on 17 kansanedustajaa. Valiokunnan tehtävänä on käsitellä tulevaisuuden kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, tulevaisuuden tutkimusta ja teknologiakehityksen yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Muista valiokunnista poiketen tulevaisuusvaliokunta ei yleensä käsittele lakiehdotuksia. Sen sijaan tulevaisuusvaliokunnan toimialaan kuuluvat eduskunnan vastaus valtioneuvoston tulevaisuusselontekoon sekä lausunnot pyynnöstä muille valiokunnille ja valiokuntaan lähetettyjen muiden valtiopäiväasioiden valmistelu. Valiokunnan vastinministeri on pääministeri.

Poikkeuksellisen roolinsa ja tehtävänsä ansioista tulevaisuusvaliokunta toimii eduskunnan Think Tankkina ja palvelee tällä tavalla kansanedustuslaitostamme hankkimalla tietoa päätöksenteon tueksi ja arvioimalla päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia.

Tulevaisuusvaliokunnalla on merkittävää näkemysvaltaa niin eduskunnassa kuin laajemminkin suomalaisessa yhteiskunnassa. Tulevaisuusvaliokunta on kansainvälisesti erittäin hyvin verkottunut.

Edelläkävijän roolia ja näkemysvaltaa vahvistetaan hallituskaudella 2011 – 2015 keskittymällä suoraan demokratiaan, joukkoistamiseen, uuteen viestintään ja sosiaalisen median hyödyntämiseen perinteisten toimintatapojen ohella.

Joukkoistaminen demokratiassa:

Poliittisen päätöksenteon uusi aika

Tanja Aitamurto

Selvitys eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle

2012

Fil.lis. Tanja Aitamurto

Vieraileva tutkija

Liberation Technology Program

Stanford

Yhdysvallat

tanjaa@stanford.edu

Ulkoasu: Kirmo Kivelä

ISBN 978-951-53-3457-2 (nid.)

ISBN 978-951-53-3458-9 (PDF)

Tämän teos teoksen käyttöoikeutta koskee Creative Commons
Nimeä-Ei muutoksia-Epäkaupallinen 1.0 Suomi -lisenssi.

Esipuhe

SUOMALAISET ovat koulutetumpia ja kyvykkäämpiä seuraamaan maailman asioita kuin koskaan aiemmin. Silti pitkällä aikavälillä perinteinen osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon on olennaisesti vähentynyt. Iso osa suomalaisista nukkuu vaaleissa, useimpien puolueiden jäsenmäärät laskevat ja luottamustehtäviin on aiempaa vaikeampi houkutella ihmisiä.

Jotain on tehtävä. Demokratia on aika päivittää tälle vuosituhannelle käyttämällä moderneja teknologian tarjoamia keinoja.

Joukkoistaminen ei ole uusi niinkään ajatuksena kuin käsitteenä. Sen sateenvarjon alle mahtuu laaja kirjo ratkaisuja, joilla joukkojen osaamista ja voimaa hyödynnetään internetin avulla.

Demokratialle joukkoistaminen avaa jännittäviä mahdollisuuksia. Kansalaiset voidaan

kutsua ideoimaan, keskustelemaan, kehittämään ja toteuttamaan päätöksiä, jotka aiemmin ovat olleet valikoidun päättäjä- ja asiantuntijaeliitin kotikenttää. Tuhat silmäparia huomaa enemmän mahdollisia sudenkuoppia ja tuhat päättä tuottaa enemmän uusia ajatuksia kuin muutama.

Kansalaisten osallistuminen joukkoistamisen avulla ei korvaa edustuksellista demokratiaa tai virallisia asiantuntijoita, vaan täydentää ja tukee niitä. Osallistuminen voi tuottaa parempia päätöksiä. Siitä hyötyvät kaikki.

Tanja Aitamurto on tehnyt urauurtavaa työtä joukkoistamisen avaamiseksi suomalaisille. Toivon, että tämä selvitys innostaa monia kokeilemaan ja soveltamaan joukkoistamista niin valtionhallinnossa ja kunnissa kuin järjestöissä ja yrityksissä.

Oras Tynkkynen

Varapuheenjohtaja, joukkoistamishankkeen vetäjä

Tulevaisuusvaliokunta

Suomen eduskunta

Sisällysluettelo

Esipuhe	5
1. Johdanto	7
2. Mitä joukkoistaminen on?	8
– Joukkoistamisen määritelmä	8
– Esimerkkejä joukkoistamisesta	9
– Kartoittaminen	9
– Innovaatioprosessit	11
– Luova työ ja viihde	13
– Journalismi	13
– Mikrotyö	14
– Joukkorahoitus	15
– Joukkoistamisen kehityskaari	16
3. Joukkoistaminen demokraattisissa prosesseissa	17
– Laki- ja strategiavalmistelu	17
– Perustuslain uudistusprosessi Islannissa	17
– Yhdysvaltain hallinnon dialogit	19
– Madison Platform: Joukkoistaminen Yhdysvaltain kongressissa	22
– Budjetin valmistelu	22
– Chicagon budjettikeskustelu	22
– Calgaryn budjettikeskustelu	24
– Kansalaisaloitteet	25
– Avoin ministeriö	25
– We the People	27
– Avoin innovaatio	29
4. Joukkoistamisen rooli demokraattisissa prosesseissa	30
– Joukkoistamisen vaikutus demokratiaan	30
– Joukkoistaminen avoimen hallinnon osana	33
5. Onnistuneen joukkoistamisen ainekset	34
6. Joukkoistamisen haasteet	37
7. Suositukset	40
8. Lopuksi	42
Lähdeluettelo	43

1. Johdanto

JOUKKOISTAMINEN (engl. crowdsourcing) yleistyy eri alueilla avaruuden tutkimuksesta elokuvien tekemiseen ja journalismista yhteiskuntapoliittisiin prosesseihin. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta tilasi joulukuussa 2011 raportin selvittääkseen, kuinka joukkoistamista voidaan käyttää demokraattisissa prosesseissa.

Selvityksen pohjalta muotoutui tämä kirja, joka hahmottaa joukkoistamisen käyttöä ja mahdollisuuksia yhteiskuntapoliitikassa. Kirja esittelee joukkoistamista ilmiönä sekä kartoittaa joukkoistamisen parhaita käytäntöjä. Kirja luo kattavan katsauksen joukkoistamiseen, sen rooliin poliittisessa päätöksenteossa ja antaa käytännön ohjeita joukkoistamiseen.

Kirjan rakenne on seuravanlainen: Ensin luodaan katsaus siihen, kuinka joukkoistamista käytetään eri aloilla. Tämä luku vastaa usein esitettyihin kysymyksiin joukkoistamisesta ja siihen liittyvistä käsitteistä kuten joukkorahoitus ja mikrotyö. Luvun tarkoitus on luoda yleiskuvaa joukkoistamisen käyttömahdollisuuksista. Sen jälkeen tarkastellaan kansainvälisten esimerkitapausten avulla, kuinka joukkoistamista käytetään yhteiskuntapoliitikassa. Osa näistä tapauksista on esitelty lyhyissä videoissa tulevaisuusvaliokunnan verkkosivuilla osoitteessa <http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/valiokunnat/valiokunta-tuvo1/index.htm>.

Luvussa neljä analysoidaan joukkoistamisen roolia demokraattisissa prosesseissa sekä tarkastellaan, kuinka joukkoistaminen asettuu osaksi open government -periaatteiden ja -käytänteiden kokonaisuutta. Luvussa viisi katsotaan tekijöitä, joita tarvitaan joukkoistamisen onnistumiseen. Luku kuusi puolestaan tarkastelee joukkoistamisen haasteita ja riskejä. Työn lopuksi esitetään suosituksia, jotka hahmottelevat, kuinka tulevaisuusvaliokunta, eduskunta ja muut poliittiset toimijat voivat käyttää joukkoistamista.

Raportin tekijä, filosofian lisensiaatti Tanja Aitamurto valmistelee väitöskirjaa Tampereen yliopistoon joukkoälyyn ja joukkoistamiseen liittyen. Hän on hankkinut tietoa selvitystä varten haastattelemalla joukkoistamisen käyttäjiä ja alan asiantuntijoita eri puolilta maailmaa sekä perehtymällä akateemisiin lähteisiin. Aitamurto työskentelee parhaillaan vierailevana tutkijana *Liberation Technology* -ohjelmassa Stanfordin yliopistossa Yhdysvalloissa.¹

Keskustelu joukkoistamisesta jatkuu Tulevaisuusvaliokunnan joukkoistamiseen ja kansalaisosallistumiseen keskittyvällä Facebook-sivulla osoitteessa <https://www.facebook.com/JoukkoistaminenTuvi>

Tanja Aitamurto

20. 10. 2012
Stanford, Kalifornia.

¹ http://fsi.stanford.edu/people/Tanja_Aitamurto/

2. Mitä joukkoistaminen on?

Joukkoistamisen määritelmä

IHMISTEN TIETOA, taitoa ja kokemusta kerätään joukkoistamalla erilaisiin tarkoituksiin internetissä avoimien olevien tehtävien avulla (Howe, 2008). Joukkoistamisesta on tullut suosittu keino osallistaa ihmisiä kaupunkisuunnittelusta (Brabham, 2009) ja t-paitojen logojen (Brabham, 2010) suunnittelusta monimutkaisten tieteellisten ongelmien ratkaisemiseen (Aitamurto, Leiponen & Tee, 2011). Joukkoistaminen viittaa tyypillisesti tehtäviin, jotka ovat avoimia kaikille. ”Kaikki” on kuitenkin rajattu käsite, koska kaikilla ei ole pääsyä internetiin. Avoimuus voi tarkoittaa myös tarkoituksella rajattua osallistumisen mahdollisuutta: Esimerkiksi yritykset käyttävät joukkoistamista organisaatioiden sisällä osana innovaatioprosessejaan. Tällöin joukkoistaminen on avointa vain yrityksen työntekijöille.

Joukkoistaminen voidaan jakaa vapaaehtoiseen (non-pecuniary) ja palkalliseen (pecuniary) joukkoistamiseen.² Vapaaehtoisella joukkoistamisella tarkoitetaan tehtäviä, joihin ihmiset osallistuvat vapaaehtoisesti, ilman toivetta suoranaisesta rahapalkkiosta. Palkallinen joukkoistaminen viittaa tyypillisesti tehtäviin, jotka tehdään rahan edestä. Esimerkiksi ”mikrotehtävät” (microtasks) ja ”mikrotyö” (microwork) kuuluvat tähän kategoriaan. Innovaatiokilpailut, joissa joukkoistetaan ratkaisuja esimerkiksi tieteellisiin ongelmiin, asettuvat näiden kahden kategorian välille. Niissä on mahdollista saada rahapalkkio, mutta palkinnon saaminen ei ole tietenkään taattua.

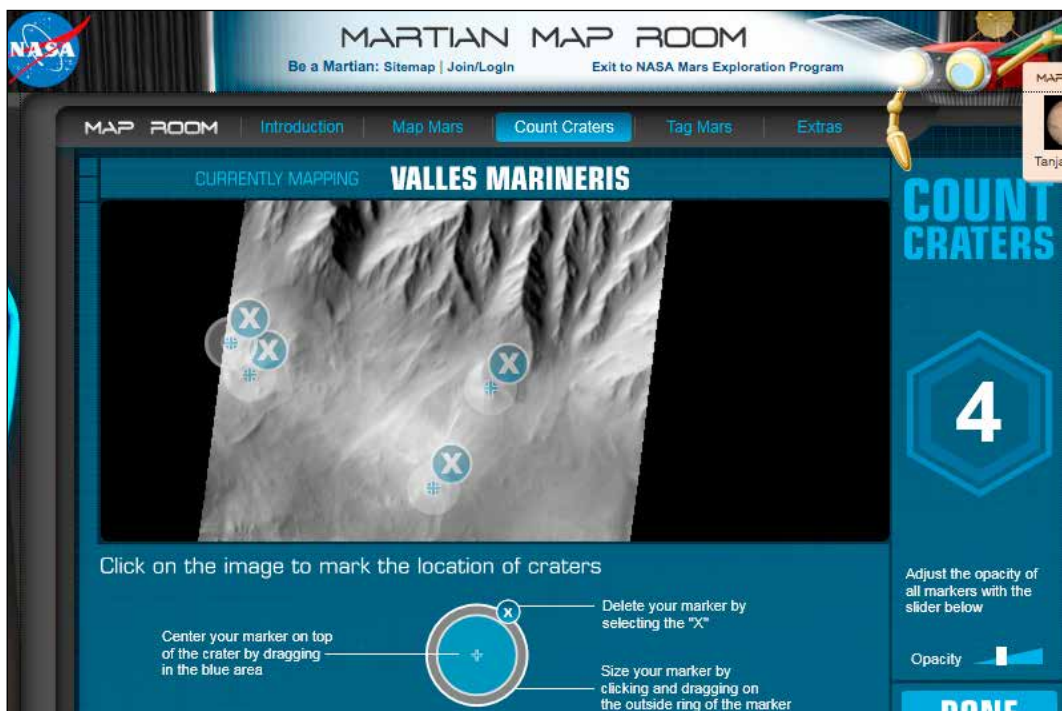
Tämä raportti keskittyy vapaaehtoiseen joukkoistamiseen ja erityisesti joukkoistamisen käyttöön demokraattisissa prosesseissa,

johon paneudutaan tarkemmin seuraavassa luvussa. Wikipediamainen työskentely ei tämän raportin määrittelyn mukaan ole joukkoistamista. Wikipedian tekeminen sen sijaan on pikemminkin vertaistuotantoa eli commons-based-peer-productionia (Benkler, 2006). Vertaistuotannossa kansalaiset toimivat melko tasa-arvoisesti yhdessä tuottaakseen lopputuloksen, kuten Wikipedia-artikkelin. Nämä hankkeet ovat yleensä itsenäisiä muihin instituutioihin nähden. Tässä raportissa käytetylle joukkoistamisen määritelmälle tunnusomaista on sen sijaan selkeästi määriteltä, rajattu tehtävä, kuten tieteellisen ongelman ratkaiseminen, mielipiteen kertominen tai kokemuksen jakaminen. Tässä selvityksessä käytetyn määritelmän mukaan joukkoistamiselle tyypillistä on myös selkeä tehtävänantajataho, joka voi olla esimerkiksi organisaatio, yritys tai ryhmä ihmisiä, jotka avaavat joukkoistamistehtävän internetissä. Joukkoistaminen ja vertaistuotanto voivat toki ilmetä samanaikaisesti, eikä rajanveto ole yksiselitteistä, eikä usein edes tarpeellista. Toinen käsitehierarkkinen vaihtoehto on tarkastella joukkoistamista vertaistuotannon työkaluna eli keinona toteuttaa vertaistuotantoa.

Joukkoistaminen on keino kerätä ihmisten tietoa, taitoa ja kokemusta. Näin ihmiskunnan joukkoälyä kanavoidaan erilaisiin tarkoituksiin. Joukkoäly perustuu ajatukseen hajautetusta älystä ja taidosta, joka on saatavilla internetin kautta (Lévy, 1997). Joukkoälyn vastakohta on tukeutuminen yhteen asiantuntijaan. Joukkoälyn käyttö yleistyy nopeasti eri aloilla, koska sitä voi soveltaa aiempaa helpommin monissa tehtävissä esimerkiksi joukkoistamisen (crowdsourcing) ja yhteiskehittelyn (co-creation)³ avulla kehittyneiden teknologioiden ansiosta.

² Joukkoistamisesta on myös kasvava määrä yksityiskohtaisempia typologioita, joista lisää esimerkiksi Aitamurto, Leiponen & Tee, 2011. Joukkoistamisesta on myös kasvava määrä yksityiskohtaisempia typologioita, joista lisää esimerkiksi Aitamurto, Leiponen & Tee, 2011.

³ Co-creationista lisää esim. Aitamurto ja Könkkölä, 2011.

Kuva 1. NASAn Be a Martian -kansalaistiedelaboratoriossa ihmiset osallistuvat avaruuden tutkimiseen. He voivat esimerkiksi laskea kraatereita Marsin pinnalta.

Esimerkkejä joukkoistamisesta

Kartoittaminen

TÄSSÄ LUVUSSA tarkastellaan esimerkkejä joukkoistamisen käytöstä eri aloilla. Aloitetaan katsaus kaukaa eli avaruudesta. Yhdysvaltain avaruusvirasto NASA joukkoistaa avaruustutkimustaan muun muassa siten, että kuka tahansa voi osallistua tutkimukseen merkkamalla NASAn verkkosivuilla kartalle kraatereita Marsin pinnalla⁴ (kuva 1) ja tutkimalla linnunrataa.⁵

Kansalaisten apu on raporttien mukaan johtanut uusiin löydöksiin avaruustutkimuksessa.⁶ Näissä NASAn kansalaistiedelaboratorioissa on selkeät ohjeet, kuinka tehtä-

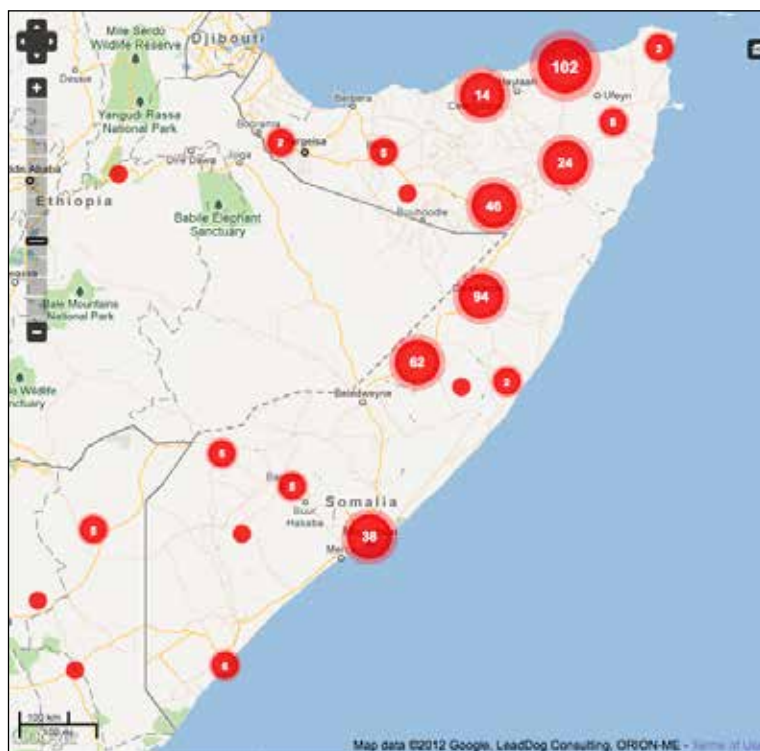
vät tulee suorittaa. Kansalaisten suorittamat tehtävät ovat tyypillisesti yksinkertaisia ja rutiininomaisia – sellaisia, jotka jäävät muuten priorisoinnin vuoksi tekemättä, mutta joilla tehtyinä voi olla suuri merkitys. Esimerkiksi Marsin pinnasta on kartoitettu vain pieni osa, eikä tehtävää saada koskaan päätökseen ilman joukkojen voimaa.

Joukkoistaminen on yleistynyt myös kriisikartoituksessa (crisis mapping) ja erilaisten silminnäkijähavaintojen keräämisessä. Tehtävä on lähettää tietoa esimerkiksi havaitusta vaalivilpistä kartan ylläpitäjälle tekstiviestin tai internetin kautta. Nämä raportit kerätään internetissä olevalle kartalle (kuva 2). Kartat ovat tehokas visuaalinen keino hahmottaa

⁴ NASAn kansalaistutkimuslaboratorio:
<http://beamartian.jpl.nasa.gov/welcome>

⁵ <http://www.milkywayproject.org/>

⁶ <http://www.jpl.nasa.gov/news/news.cfm?release=2012-062>

Kuva 2. Ushahidi-joukkoistamiskartta uutispalvelu Al-Jazeeran sivuilla. Al-Jazeera pyysi Somalian asukkaita kertomaan näkemyksensä tulevaisuudesta. Viestit sijoitettiin joukkoistamiskartalle Al-Jazeeran verkkosivuilla. <http://www.aljazeera.com/indepth/spotlight/somaliaconflict/somaliaspeaks>

kartoitettavana olevan ilmiön levinneisyys ja sijainti. Karttojen avulla avustusjärjestöt pystyvät nopeasti paikantamaan, missä tarvitaan millaistaakin apua.

Kriisikartoituksessa käytetään esimerkiksi Google Open Maps -alustaa tai Ushahidinimistä avoimen lähdekoodin kartta-alustaa. Joukkoistamiskarttoja (crowdmaps) on käytetty muun muassa Haitin maanjäristyksen jälkeen kartoittamaan hädän tarvetta saarella sekä Egyptissä ja Intiassa vaalivilpin kartoittamisessa (Meier, 2011). Parhaillaan ihmisryhmä kartoittaa väkivaltaa ja rikoksia Syyriassa.⁷

Länsimaissa ovat yleistyneet työkalut kuten SeeClickFix ja FixMyStreet, joiden avulla kaupunkilaiset voivat lähettää tietoa asuinalueensa ongelmista verkossa, ja raportit päätyvät kartalle. Esimerkiksi Richmondin kaupunki Virginiassa Yhdysvalloissa pyytää asukkaita ilmoittamaan pimeistä katuvaloista, kuopista ajotiellä sekä muista vastaavanlaisista ongelmista SeeClickFix-verkkopalvelun⁸

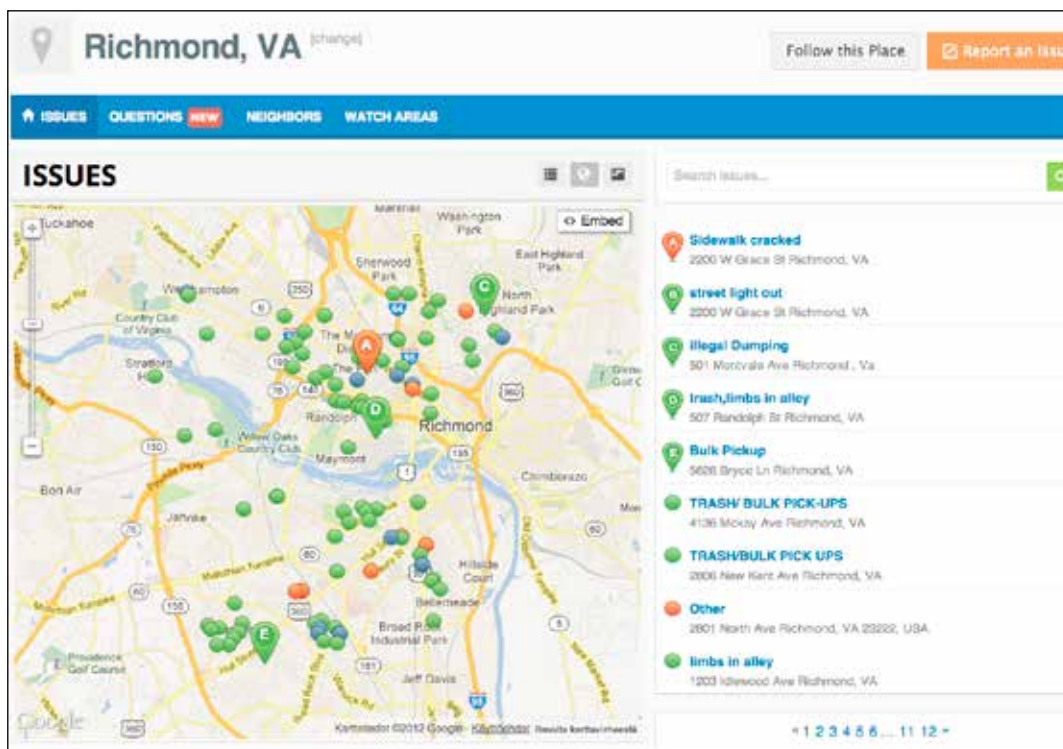
kautta (kuva 3). Kun kaupungin kunnossapito-osasto on korjannut ongelman, se merkitsee tehtävän karttapalvelussa suoritetuksi eli "suljetuksi". Näin kansalaiset voivat seurata ilmoittamansa epäkohdan korjaamisen etenemistä. Kaupungit käyttävät joukkoistamista, koska se tarjoaa asukkaille kätevän tavan ilmoittaa ongelmasta aikaan ja paikkaan sitomatta sekä siirtää puhelinsoittoja epäkohdista verkkopalvelun käyttöön. Suomessa pyöräteiden ongelmien joukkoistamisessa edelläkävijätyötä on tehnyt Fillarikanava.⁹

Tällaisessa joukkoistamisessa "raportit" tai silminnäkijähavainnot voidaan joko tarkistaa ennen kuin ne julkaistaan kartalla, tai sitten ne julkaistaan tarkistamattomina. Yksi joukkoistamisen haasteista on joukkoistetun tiedon laatu: mikä havainnoista pitää paikkansa, mikä ei. Tiedon tarkastamiseen on erilaisia, ei kuitenkaan vielä ongelmattomia menetelmiä, ja uusia on kehitteillä.

⁷ <https://syrtracker.crowdmap.com/>

⁸ <http://seeclickfix.com/richmond/issues/hot>

⁹ <http://ominvoimin.com/fillarikanava/>

Kuva 3. Richmondin kaupungin asukkaat ilmoittavat asuinalueensa ongelmista karttapalvelun avulla.

Innovaatioprosessit

YRITYKSET KÄYTTÄVÄT joukkoistamista saadakseen ideoita tuotekehitykseensä ja haistelemaan käyttäjärendejä. Yksi tunnetuimmista joukkoistamis sivustoista tuotekehityksessä on Innocentive. Innocentive-alustalla yritykset kuten Procter & Gamble ja EliLilly pyytävät ihmisiä lähettämään ratkaisuja tuotekehityshaasteisiinsa. Nämä voivat olla esimerkiksi monimutkaisia kemian alan ongelmia. Ongelman ratkaisijoita on palkittu kymmenien ja satojen tuhansien dollareiden rahasummalla.

Joukkoistamalla yritykset saavat käsiinsä useita ratkaisuja ongelmiinsa. Ne todennäköisesti myös säästävät rahaa: sen sijaan että yritys palkkaiisi pitkän prosessin kautta uusia jäseniä tutkimus- ja kehitysyksikkönsä ratkaisemaan ongelmaa, se voi saada ratkaisun ongelmaan joukkoistamalla. Tämä on hyödyll-

listä etenkin silloin, kun ratkaistava ongelma on yrityksen ydintoiminnan ulkopuolella: uusien työntekijöiden löytäminen ja palkkaaminen mahdollisesti ratkaisemattomissa olevaan ongelmaan olisi siksi järjetöntä.

Tutkimustulokset viittaavat siihen, että alan ulkopuolelta tulevat osallistujat ratkaisevat ongelmat uudella tavalla. Esimerkiksi tuotekehityksessä ei-asiantuntijat kehittivät ratkaisuja, joilla oli asiantuntijoiden arvion mukaan parempi uutuusarvo sekä jotka hyödyttivät asiakasta enemmän kuin asiantuntijoiden (ammattilaisinsinöörien ja -suunnittelijoiden) ratkaisu (Poetz ja Schreier, 2011). Toinen tutkimus osoittaa, että alan ulkopuolelta tuleva, ulkopuolinen ongelmaratkaisija menestyy joukkoistetussa ongelmanratkaisutehtävässä paremmin kuin alalta tuleva (Jeppesen ja Lakhani, 2010) Tämä joukkois-

Kuva 4. Nokia joukkoistaa ideoita innovaatioihin IdeasProject-verkkoyhteisössään.

tamisen malli liittyy työnjaon laajempaan muutokseen, jossa työntekijät soveltavat asiantuntemustaan useilla rintamilla samanaikaisesti, yhä harvemmin enää vain yhden työnantajan palveluksessa.

Joukkoistamalla innovaatioprosessinsa osia yritykset soveltavat toimintaansa *avoinen innovaation periaatteita* (Chesbrough, 2003). Avoin innovaatioprosessi viittaa kahteen, toisiaan täydentävään virtaan, jotka kulkevat organisaatiosta sisään ja ulos. Sisäänpäin tulevassa virrassa organisaatio saa ulkopuolelta ideoita ja tietoa, jota se voi hyödyntää sisäisessä tuotekehitysprosessissaan. Tämä tarkoittaa irrottautumista perinteisestä "ei ole meidän keksintömme"-ajattelusta (Not Invented Here -ajattelu), jossa vieroksutaan ulkopuolelta tulevia ajatuksia. Ulospäin organisaatio työntää omia tuotteitaan ja teknologioitaan siten, että ulkopuoliset toimijat etsivät niille uusia markkinoita ja liiketoimintamalleja. Avoinen innovaation prosessi toteutuu esimerkiksi käyttämällä avoimia ohjelmointirajapintoja (Aitamurto ja Lewis, 2012). Niiden kautta organisaatiot kannustavat ulkopuolisia toimijoita käyttämään sisältyöhään ja esimerkiksi dataa.

Esimerkiksi matkapuhelinvalmistaja Nokia toteuttaa avoimen innovaation

strategiaa joukkoistamalla IdeasProject-verkkoyhteisössään¹⁰ ideoita muun muassa sosiaaliin innovaatioihin (kuva 4). Nokia tekee joukkoistamista yhdessä muiden organisaatioiden, kuten Maailmanpankin ja YK:n kanssa. Kilpailujen parhaat ideat to teutetaan yleensä sovelluksina Nokian sovel-luskauppaan Ovi Storeen.

Avointa innovaatiota on sovellettu ja tutkittu lähinnä yrityksissä (Dahlander & Gann, 2010), ja parhaillaan avoimen innovaation periaatteen soveltaminen on liikkumassa myös julkiselle sektorille. Organisaatiot järjestävät myös avoimia kampanjanomaisia innovaatiokilpailuja, joissa ne joukkoistavat esimerkiksi liike- ja tuoteideoita. Yksi kuuluisimpia on amerikkalaisen X Prize -Säätiön jakama X Prize -palkinto¹¹, jolla palkitaan urauurtavia edistysaskeleita tieteessä ja teknologiassa. Suomessa muun muassa Helsingin Sanomain Säätiö järjestämä tiedonvälityksen innovaatiokilpailu Uutisraivaaja.¹² Viestinnän keskusliiton painotuotteiden kehittämiseen kannustava *Think Ink* -kilpailu¹³ toimii samalla periaatteella.

¹⁰ <http://www.ideasproject.com/index.jspa>

¹¹ http://en.wikipedia.org/wiki/X_Prize_Foundation

¹² <http://uutisraivaaja.fi/>

¹³ <http://www.vkl.fi/thinkink>

Luova työ ja viihde

JOUKKOISTAMISTA KÄYTETÄÄN myös luovassa työssä. Suomalaiset ovat olleet edelläkävijöitä joukkoistamisen yhdistämisessä viihteen tekemiseen. Esimerkiksi keväällä 2012 ensi-iltaan tulleen IronSky-elokuvan¹⁴ tuotantoa on joukkoistettu.¹⁵ Osallistujat on kutsuttu kirjoittamaan käsikirjoitusta, nauhoittamaan vuorosanoja ja tekemään mainosvideoita. IronSky on tuotettu suomalaisella Wreck-a-Movie¹⁶ joukkoistumisalustalla. Suomessa on myös joukkoistettu oopperan tekemistä. Tämä *OperabyYou*-hanke huipentui kesällä 2012 Savonlinnan Oopperajuhlilla¹⁷, jossa tuotos esitettiin.

¹⁴ <http://www.ironsky.net/>

¹⁵ <http://www.forbes.com/sites/erikkain/2012/02/08/is-crowdsourcing-the-future-of-film/>

¹⁶ <http://www.wreckamovie.com/about>

¹⁷ <http://operabyyou.wreckamovie.com/>

Joukkoistaminen on yleistynyt myös muunlaisessa luovassa työssä. Yritykset joukkoistavat erilaisia design-töitä, kuten logoja ja mainoksia. Esimerkiksi automerkki Chevrolet¹⁸ joukkoisti SuperBowl-mainoksensa¹⁹ vuonna 2011. Yritykset joko tekevät joukkoistamista omilla sivuillaan tai käyttävät jo muotoutuneita joukkoistamisyhteisöjä, kuten design-työhön keskittynyttä Jovotoa²⁰ tai 99Designs-nimistä design-työn markkinapaikkaa.²¹ Oli joukkoistettava tehtävä ääntä elokuvaan tai mainoksen tekemistä, prosessi tukee markkinointia: Sana tuotteesta leviää jo tuotantovaiheessa. Näin itse prosessista tulee tärkeä, ei pelkästään valmiista tuotteesta.

¹⁸ <http://www.chevrolet.com/culture/article/superbowl-route66/>

¹⁹ <http://www.youtube.com/watch?v=IR6VMLUeRXw&feature=relmfu>

²⁰ <http://www.jovoto.com/>

²¹ <https://99designs.com/>

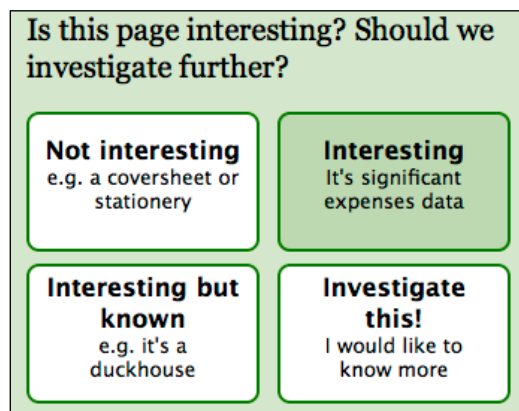
Journalismi

JOUKKOISTAMISTA KÄYTETÄÄN journalismissa tiedonhankintaan ja juttuaiheiden etsintään. Yksi tunnetuimpia ja ensimmäisiä suurta huomiota saaneita joukkoistamisia journalismissa oli amerikkalaisen poliittisen julkaisun *Talking Points Memo* (TPM) kokeilu vuonna 2007. TPM pyysi lukijoitaan tutkimaan tuhansia sähköposteja liittyen tapaukseen, jossa Yhdysvaltain oikeusministeriöstä irtisanottiin seitsemän lakimiestä väitetysti perusteettomista syistä.

Brittiläinen sanomalehti *Guardian* puolestaan käytti vuonna 2009 joukkoistamista tutkiessaan satojatuhansia dokumentteja, jotka liittyivät maanlaajuiseen poliittiseen skandaaliin. Kymmenettuhannet lukijat auttoivat vapaaehtoisesti *Guardiania* käymään dokumentit läpi. Tehtävä joukkoistettiin tietokoneohjelmalla (kuva 5), jonka avulla lukijat lajittelivat dokumentit niin, että journalistinen työ toimituksessa nopeutui. *Guardian*-lehti

on käyttänyt joukkoistamista myös budjetileikkausten seurauksien kartoittamiseen ja muihin pienempiin juttuprojekteihin.

Keväällä 2009 amerikkalainen verkkojulkaisu *Huffington Post* antoi lukijoilleen teh-

Kuva 5. Brittiläinen *The Guardian*-lehti pyysi lukijoita luokittelemaan kansanedustajien kuiteista tutkimisen arvoiset.

tävän: heidän pitäisi vertailla eroja Yhdysvaltain senaatin alkuperäisen, talouden elvyttämiseen tähtäävän lakiesityksen ja “kompromissiesityksen” välillä. Lukijoita kehoitettiin etsimään toimenpiteitä, jotka eivät elvytä taloutta vaan päinvastoin tuhlaavat valtion varoja. Joukkoistaminen auttoi toimitusta journalistisen työn tekemisessä, ja esimerkiksi joukkoistamisen käytöstä journalismissa riittää. Esimerkiksi amerikkalainen kaapelikanava CNN joukkoistaa silminnäkijäraportteja kansalaisilta eri puolilta maailmaa. Ruotsissa päivälehti *Svenska Dagbladet* on käyttänyt joukkoistamista selvittämään kehitysavun sekä vanhustenhoidon ongelmia.

Myös Suomessa journalistit ovat alkaneet käyttää joukkoistamista työssään. Huuhkaja.fi²² on joukkoistamispalvelu, jossa journalistit

22 <http://huuhkaja.fi/>

tekevät artikkeleita yhdessä lukijoiden kanssa. Joukkoistamista käytetään juttuprosessin eri vaiheissa. Suomalainen aikakauslehti *Olivia* puolestaan antoi lukijoille tehtäviä OmaOlivia.fi:ssä²³ tammi-helmikuun 2012 numeroaan varten. Helsingin Sanomain taloustoimittaja **Tuomo Pietiläinen** käytti joukkoistamista selvittäessään pörssien lyhytkaupan levinneisyyttä Suomessa. Joukkoistamisen tuloksena Pietiläinen paljasti OP-Pohjolar ryhmän johtajien salassapysyneen henkilökohtaisten holding- eli omistusyhtiöiden ketjun joulukuussa 2011.²⁴ Hänet palkittiin jutusta Tutkivan journalismin yhdistyksen Lumilapio-palkinnolla.²⁵

23 <http://www.omaoliviva.fi>

24 <http://www.hs.fi/talous/OP-Pohjolan+pankkiirit+saaneet+miljoonaosinkoja/a1305552278888>

25 <http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/tutkivan-journalismin-palkinto-hsn-tuomo-pietilaiselle/art-1288459021538.html>

Mikrotyö

MAKSULLISEEN joukkoistamiseen voidaan laskea työn joukkoistaminen, joka yleensä viittaa työn ulkoistamiseen “määrittelemättömälle” joukolle työntekijöitä. Näitä mikrotehtäviä jaetaan verkossa olevilla “työn markkinapaikoilla”, joista yksi tunnetuimmista on Amazon Mechanical Turk.²⁶ Mechanical Turkissa kuka tahansa voi kirjautua tehtäväntekijäksi ja tehtävänantajaksi. Tekijät eli “turkkerit” suorittavat tehtäviä, jotka tyypillisesti ovat hyvin yksinkertaisia ja nopeita, kuten numeroiden tarkistamista tai kuvien lajittelemista kategorioihin. Näitä tehtäviä kutsutaan mikrotyöksi (microwork) tai mikrotehtäväksi (microtask). Tehtävistä maksetaan tyypillisesti hyvin pieni, muutaman sentin palkkio, jolloin tunti-palkka liikkuu usein dollarin-parin kieppeillä (Ross et al. 2011).

26 <http://www.mturk.com/mturk/welcome>

Suurin osa Mechanical Turkin “työntekijöistä” asuu Yhdysvalloissa tai Intiassa. Mechanical Turkin kaltaisen mallin avulla työn teettäjät pystyvät ulkoistamaan rutiininomaisia, pieniä tehtäviä valtavalle työntekijämassalle. Ero perinteiseen ulkoistamiseen on se, että perinteisessä ulkoistamisessa työn tekijä tiedetään. Joukkoistamisessa työ ulkoistetaan tuntemattomalle massalle, josta joku tarttuu tehtävään. Työn joukkoistaminen on kasvava ilmiö, joka muuttaa työnjaon (division of labor) rakenteita maailmanlaajuisesti. Suomalaisiakin yrityksiä on tässä ilmiössä mukana: Suomalainen MicroTask-yritys²⁷ on erikoistunut dokumenttien digitalisoimiseen joukkoistamalla työn pieninä paloina eri puolille maailmaa.

27 <http://www.microtask.com/>

Joukkorahoitus

JOUKKORAHOITUKSELLA (crowdfunding) tarkoitetaan rahoitusta, joka kerätään internetin kautta suurelta joukolta erilaisiin tarkoituksiin. Joukkorahoitus murentaa perinteisiä rahoitusmalleja ja tuo niiden rinnalle uuden vaihtoehdon rahoittaa toimintaa, oli se sitten taiteen tekemistä, journalismia tai yritystoimintaa. Varat voidaan kerätä lahjoittamalla eli ihmiset lahjoittavat rahaa luovaan projektiin tai vaikkapa reportaasimatkaan. Joukkorahoitusta käytetään myös sijoittamisessa.

Joukkorahoitus voidaan nähdä joukkoilyn ilmentymänä: lahjoittamalla ja sijoittamalla rahaa, ihmiset kertovat, millaisiin yrityksiin ja teknologioihin uskovat ja millaisia yhteiskunnallisia epäkohtia tutkittavan (Aitamurto, 2011). Joukkorahoituksessa lahjoitetaan tyypillisesti pieniä summia. Voima perustuu osallistujien määrään: kun pieniä summia kertyy tarpeeksi monelta, summat paisuvat suuriksi.

Yksi tunnetuimmista joukkorahoitusaloista on amerikkalainen Kickstarter²⁸, jossa kerätään varoja projekteihin taiteesta teknologiaan (kuva 6). Kickstarterissa on esimerkiksi kerätty elokuvan tekemiseen yli kolme

miljoonaa dollaria.²⁹ Joukkorahoitus on yleistynyt myös journalismin rahoitusmuotona. Yksi tunnetuimmista journalismin joukkorahoitusaloista on amerikkalainen Spot.U.S.³⁰

Joukkorahoitus voi tarkoittaa myös lainoja. Tällöin lainaan tarvittava pääoma kerätään joukkorahoituksen kautta. Mikrolainat (engl. microloans, microlending, microfinance), ovat esimerkki tällaisesta sijoittamisesta, ja ne ovat yleistyneet Kiva.org³¹-kaltaisten järjestöjen kautta. Sijoittaja lainaa rahaa kehittyvässä taloudessa toimivalle mikroyrittäjälle, joka tarvitsee pienen summan rahaa päästäkseen liiketoiminnan alkuun. Kun liiketoiminta alkaa tuottaa tulosta, hän maksaa lainansa takaisin. Lainaaja voi sitten sijoittaa summan uudestaan toiselle mikroyrittäjälle.

Joukkorahoitus yleistyy myös kasvuyritysten rahoitusmallina. Mallissa yritys kerää alkupääomansa sijoittajilta joukkorahoituksella. Tällaisia malleja ovat muun muassa brittiläinen CrowdCube³² ja Suomessakin toimistoa pitävä GrowVC-yritys³³, jossa sijoittaja voi aloittaa sijoittamisen niinkin pienellä summalla kuin 20 dollarilla kuukaudessa.

29 <http://www.kickstarter.com/projects/66710809/double-fine-adventure>

30 <http://spot.us/>

31 <http://www.kiva.org/>

32 <http://www.crowdcube.com/>

33 <http://www.growvc.com>

28 <http://www.kickstarter.com/>

Kuva 6. Kickstarter-joukkorahoitusaloitusta kerätään varoja projekteihin, kuten tämän kuvan taideprojektiin. Projekti on kerännyt lähes 50 000 dollaria.

Joukkoistamisen kehityskaari

KUTEN EDELLÄ ESITELLYT esimerkit kertovat, joukkoistaminen on levinnyt lähes alalle kuin alalle. Esimerkkejä on loputtomiin: Uudeksi koulutuksen väyläksi noussut, internetissä opetusvideoita julkaiseva KhanAcademy joukkoistaa videoiden tekstityksiä. Yhdysvaltain patenttivirasto joukkoistaa patenttien tarkistamista.³⁴ Solututkijat joukkoistavat proteiinien tutkimusta.³⁵ Joukkoistaminen ei ole kuitenkaan uusi ilmiö. Jo 1700-luvulla Britanniassa etsittiin joukkoistamalla ratkaisua visaiseen tieteelliseen ongelmaan: kuinka määritellä laivan sijainti pituusasteilla (engl. longitude). Britannian hallitus perusti *Longitude*-palkinnon³⁶ kannustamaan aikalaisia ongelman ratkaisuun.

Joukkoistamisen mekanismi toimi samoin kuin nykyisinkin: tehtävä on avoin kaikille. Määritelmä ”kaikki” saattoi kuitenkin olla rajattu asiantuntemuksen suhteen, kuten nykyisinkin. Ero nykypäivään on se, että nykyisin joukkoistaminen tapahtuu tehokkaasti internetissä. Internetin ja siihen liittyvien kommunikaatioteknologioiden leviäminen arkipäiväiseen käyttöön mahdollistaa jouk-

koistamisen käytön. Tehtävän tekemiseen voi osallistua ajasta ja paikasta riippumatta internetin kautta. ”Kuka tahansa” rajautuu sen mukaan, kenellä on pääsy internetiin, kuka tietää tehtävästä ja kenellä on mahdollisuus siihen osallistua.

Joukkoistamisen yleistyminen liittyy laajempiin yhteiskunnallisiin kehityssuuntiin, joissa kansalaiset – tai kuluttajat – voivat osallistua prosesseihin, jotka ovat aiemmin olleet suljettuja. Tämän osallistavan kulttuurin (Jenkins, 2004, 2006) nousun myötä kansalaiset kanavoivat älyllistä ylijäämäänsä (Shirky, 2010) erilaisiin verkossa avoimina oleviin prosesseihin, kuten joukkoistamiseen. Älylinen ylijäämä viittaa resurssiin, joka syntyy kulttuurin ja työelämän muutoksesta.³⁷ Viemme yhä enemmän aikaa internetissä, ja yhä useampi meistä käyttää internetiä myös kansalaisvaikuttamiseen (Shirky, 2010). Ihmiset odottavat osallistumisen mahdollisuuksia ja tarttuvat niihin (Shirky, 2008). Viestinnästä on tullut reaaliaikaista, dynaamista ja kaksisuuntaista: vastaanottaja ei ole enää vain katsoja, vaan yhä useammin myös osallistuja ja tuottaja.

³⁴ <http://www.peertopatent.org/>

³⁵ <http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=victory-for-crowdsourced-biomolecule2>

³⁶ http://www.royalnavalmuseum.org/info_sheets_john_harrison.htm

³⁷ http://yle.fi/radio1/asia/puheenvuoroja/clay_shirky_-_cognitive_surplus_24944.html

3. Joukkoistaminen demokraattisissa prosesseissa

TÄSSÄ LUVUSSA tarkastellaan, kuinka joukkoistamista voidaan käyttää demokraattisissa prosesseissa. Luvussa keskitytään pääsääntöisesti tapauksiin, joissa joukkoistamista on käytetty vakiintuneen hallinnon ja joukon (joukko tarkoittaa joukkoistamistehtäviin osallistujia) välillä. Tämä siksi, että tämä työ keskittyy tarkastelemaan joukkoistamista osana perinteisiä demokraattisia prosesseja. Mukaan on pyritty valitsemaan tapauksia, joissa joukkoistaminen on osa prosessia, jonka on tarkoitus johtaa selkeään lopputulokseen: budjettiin, strategiaan tai lakiin.

Mukana ei ole tapauksia, jossa kansalaisyhteiskunta itsenäisesti joukkoistaa politiikkaan liittyviä asioita ilman väylää

perinteiseen poliittiseen päätöksentekoon. Joukkoistamisen kirjo kansalaiskuulemisen keinona on laaja. Tämän selvityksen tavoite ei ole luetella niitä kaikkia, vaan tunnistaa joukkoistamisen mekanismeja ja toimivia käytäntöjä. Tämä jakso herättää myös kysymyksen siitä, kuinka joukkoistamisen onnistumista voidaan arvioida. Sopiiko osallistujamäärä menestyksen kriteeriksi, vai pitäisikö osallistujien monipuolisuutta mitata joukkoälyn ideaalin mukaisesti? Kuinka voimme arvioida osallistumisen laatua - mitä on laadukas osallistuminen, ja kuka sen voi määritellä? Prosessin tulos taas riippuu prosessin laadusta: kuinka hyvin kansalaisille tiedotetaan osallistumismahdollisuuksista, millainen käyttäjäkokemus verkkoalustalla on ja niin edelleen.

Laki- ja strategiavalmistelu

Perustuslain uudistusprosessi Islannissa

JOUKKOISTAMISTA käytettiin Islannissa vuosina 2010 ja 2011 perustuslain uudistusprosessissa.³⁸ Maan perustuslaki kaipasi uudistusta, ja muun muassa Islannin pääministeri Johanna Sigurðardóttir halusi ottaa kansalaiset mukaan uudistukseen. Siksi perustuslakia muokattiin uudella, aiempaa avoimemmalla tavalla. Prosessissa joukkoistettiin kansalaisten näkemyksiä ja tietämystä uutta perustuslakia varten.

Islannissa oli jo vuosina 2009 ja 2010 järjestetty kansalliskokouksia, jotka toimivat perustana uudelle, avoimelle perustuslakiprozessille. Islanti oli nimittäin – ja on edelleen – toipumassa rajusta talouskriisistä, joka johti

maan lamaan. Kriisi johti myös demokratian lamaan: kansalaisten usko politiikkaan horjui. Näissä kansalaiskokouksissa³⁹ keskusteltiin maan arvoista ja tulevaisuudesta. Kokousten perusteella maan parlamentti aloitti perustuslain uudistuksen uudella urauurtavalla tavalla.

Uudistusprosessin aluksi islantilaiset valitsivat keskuudestaan 25 edustajaa perustuslakityöryhmään. Nämä edustajat olivat pikemminkin kansalaisia kuin ammattipoliitikkoja. Ehdolla oli yli 500 kandidaattia. Islannin korkein oikeus kumosi vaalien tuloksen liittyen äänestyksen teknisiin seikkoihin. Parlamentti kuitenkin seurasi äänestyksen

³⁸ Katso Islannin prosessiin liittyvä video suomeksi osoitteesta <http://youtu.be/iU9yOy7w1p8> ja englanniksi <http://youtu.be/4uJOjh5QBgA>

³⁹ <http://www.thjodfundur2010.is/> ja <http://www.thjodfundur2009.is/>

Kuva 7. Ihmisoikeus-
pykälän versioita Islannin
perustuslain luonnokses-
sa. Klikkaamalla linkkiä
kävijä pääsi lukemaan ja
kommentoimaan kulloin-
kin ajankohtaista versiota.

tulosta, ja perustuslain uudistusryhmä pääsi lopulta aloittamaan työnsä. Tämä 25:n kansalaisen ryhmä aloitti kunnianhimoisen uudistustyön. Ryhmän tehtävä oli käyttää hyödykseen edellisen vuoden kansalaiskokouksessa päätettyjä suuntaviivoja.

Kokousten jälkeen uudet versiot perustuslaista jaettiin verkossa, ja kansalaisia pyydettiin kommentoimaan niitä. (kuva 7) Osallistujat jättivät verkossa kaikkiaan tuhansia kommentteja lakiluonnoksiin. Islantilaiset kommentoivat lakiluonnoksen versioita verkkosivuilla Facebook-integroinnin kautta eli he kirjautuvat sivuille Facebook-tunnuksillaan ja kommentoivat siellä Facebook-profiilinsa avulla. He myös lähettivät työryhmälle sähköposteja ja perinteisiä kirjeitä. Perustuslakityöryhmä kuuli myös ”perinteisiä” asiantuntijoita lainvalmistelussa.

Arvioiden mukaan avoimen prosessin tulos, uudistettu perustuslaki⁴⁰ antaa valtaa kansalle enemmän kuin ennen, mutta ei ole kuitenkaan niin radikaali kuin mitä maan konservatiiviryhmät pelkäsivät. Islannin parlamentti käsittelee uudistettua perustuslakia, ja perustuslaista järjestettiin Islannissa syksyllä 2012 ei-sitova kansanäänestys. Kaksikolmasosa islantilaisista kannatti uutta perustuslakia.⁴¹ Parlamentti jatkaa perustuslain

käsittelyä. Perustuslain tulee saada kahden parlamentin hyväksyntä Islannissa, että se astuisi voimaan.

Avoimen prosessin tuloksena perustuslakiin tuli näkökulmia, joita suljetussa prosessissa olisi tuskin tullut otetuksi huomioon. Työryhmä sai esimerkiksi vinkin lisätä lakiin kohta, joka estää syrjinnän geenien perusteella. Siten prosessissa ilmeni tiedonhaun mekanismi joukkoistamisessa laajemminkin: kun prosessi avataan ulkopuolisille, ratkaisun hakeminen ongelmaan siirtyy asiantuntijoilta ”joukon” tiedon naapurustoon (knowledge neighborhood) (ks. tiedon hausta esim. Afuah & Tucci, 2012). Tavallisesti liikumme omissa tiedon naapurustoissamme, jolloin haemme vastauksia kysymyksiimme tästä lähinaapurustosta. Joukkoistamisen avulla tiedonhaku siirtyy laajan ihmisjoukon tiedonnaapurustoihin. Ideaalitapauksessa tämä laajennettu tiedonhaku tuo hakijalle uutta ja erilaista tietoa.

Prosessin seurauksena Islannissa heräsi keskustelua perustuslain tarkoituksesta. Avoin prosessi voi siten lisätä kansalaisten tietoisuutta perustuslain merkityksestä kansalaisille ja kiinnostusta yhteiskuntapoliittisiin prosesseihin. Seurauksena syntyi myös vaihtoehto nykyiselle perustuslailla: jotakin, mitä kansalaiset voivat kommentoida. Tyypillisesti lakiuudistukset ovat suljettuja prosesseja, eikä niihin ole kansalaisilla pääsyä.

⁴⁰ <http://stjornlagarad.is/english/>

⁴¹ <http://gigaom.com/europe/icelanders-approve-their-crowdsourced-constitution/>

Siksi avoin prosessi mahdollistaa kansalaisten voimaantumisen, joka voi johtaa politiikan legitimeetin vahvistumiseen. Kansalaiset voivat tuntea olevansa osa prosessia ja kokea siksi omistajuutta itseään koskevista poliittisista päätöksistä.

Islannin prosessi ei – tietenkään – sujunut ongelmitta. Olihan tämä edelläkävijäprojekti perin kunnianhimoinen: tavoite oli kirjoittaa perustuslaki uudestaan muutamassa kuukaudessa, uudella metodilla. Tästä seurasi haasteita: Kuinka tiedottaa kansalle, mistä on kysymys ja kannustaa heitä osallistumaan? Kuinka valita edustuksellinen työryhmä? Tässä⁴² oli mutkia matkassa.

Haasteita on vielä lisää, vain muutaman mainitakseni: Miten tarjota vaikutusmah-

dollisuus niille, joilla ei ole pääsyä verkkoon? Kuinka kansalaisten ääni voi kantaa loppuun asti, kun puoluepoliittiset väännöt astuvat peliin? Kuinka säilyttää osallistujien motivaatio seurata prosessi loppuun asti, ja saada heidät vaatimaan perinteiseltä poliittiselta koneistolta tilivelvollisuutta? Islannissa kansalaisten ääni on välillä unohtunut, kun osa poliittisista ryhmistä vastustaa perustuslakiluonnosta. Siinä kun on radikaalejakin uudistuksia: muun muassa kalastusoikeuksien palauttaminen yhteisomistukseen yksityisiltä.

Kaikkiaan prosessi oli urauurtava avoimuudessaan ja kunnianhimoisuudessaan. Kokeilu myös opetti islantilaisille – ja koko maailmalle – kuinka kansalaisten kuuntelemisessa voidaan käyttää uusia keinoja.

42 Katso lisää esim. Olafsson (2011).

Yhdysvaltain hallinnon dialogit

YHDYSVALTAIN HALLINNOSSA joukkoistamista on käytetty jo useita vuosia. Joukkoistaminen on osa presidentti Barack Obaman open government-strategiaa, jonka suuntaviivat hän linjasi uuden virkansa alkajaisiksi vuonna 2009.⁴³ Obaman hahmotteleman avoimen hallinnon strategian ytimessä ovat avoimuus, osallistavuus ja yhteistyö. Tästä syntyi Yhdysvaltain hallintoon *Avoimen hallinnon aloite* (Open Government Initiative), jota toteutetaan maan hallinnossa Valkoisesta talosta virastoihin. Toteutumista voi seurata osastojen raporteissa, jotka julkistetaan verkossa.

Open government -käsite tyypillisesti viittaa avoimuuden ja osallistavuuden periaatteiden soveltamiseen hallinnossa ja poliittisessa päätöksenteossa. Tämän aloitteen alle kuuluvat esimerkiksi Yhdysvaltain kansallinen julkisen datan sivusto⁴⁴, kansallinen

joukkoistamissivusto⁴⁵ ja Valkoisen talon sivuilla oleva kansalaisaloitesivusto We the People⁴⁶.

Myös eri hallinnonaloista vastaavat virastot käyttävät joukkoistamista. Kun julkisen palvelun verkkosivuista vastaava virasto, General Services Administration, sai tehtävän parantaa julkisten palvelujen verkkosivuja, se päätti käynnistää kansallisen keskustelun siitä, miten valtion verkkosivuja pitäisi kehittää.⁴⁷ Uudistusprosessin osia avattiin niin, että kansalaiset pystyivät osallistumaan keskusteluun verkossa. Niin kansalaisilta kuin asiantuntijoilta toivottiin näkökulmia, ideoita ja ratkaisuja verkkosivujen parantamiseksi. Samalla tekeillä oli valtion ensimmäinen verkkostrategia, johon toivottiin näkökulmia.

Keskustelun aihe, verkkosivujen parantaminen, oli jaettu 12 kategoriaan. Näistä käytiin keskustelua IdeaScale-ideointialustalla

43 http://www.whitehouse.gov/the_press_office/Transparency_and_Open_Government/

44 <http://www.data.gov/>

45 <http://challenge.gov/>

46 <https://www.whitehouse.gov/petitions>

47 Katso video Yhdysvaltain hallinnon dialogeista osoitteessa <http://youtu.be/epqo7KG5yPY>

Kuva 8. Osallistujat esittivät ideoita sekä äänestivät ja kommentoivat toisten ideoita. He myös luokittelivat ideansa kategorioihin merkitsemällä ne asiansanoihin.

verkossa parin viikon ajan syksyllä 2011.

Osallistujat vastasivat verkkosivuilla julkaistuihin kysymyksiin esittämällä ideoita sekä kommentoimalla ja äänestämällä toisten ideoita. Osallistujat myös merkitsivät ideansa eli ”tägäsivät” ideansa aihealueittain. Näin ehdotukset päätyivät kategorioihin, joiden perusteella ehdotuksia pystyi etsimään sivustolta (kuva 8).

Mukaan oli rekrytoitu myös niin sanottuja ”keskustelun kiihdyttäjiä”. He olivat tunnettuja alan asiantuntijoita, jotka osallistuivat keskusteluun verkossa. Mukana oli muun muassa Craigslistin perustaja **Craig Newmark**. Nämä keskustelun kiihdyttäjät vetivät mukaan osallistujia. He pystyivät arvioimaan ehdotuksia asiantuntemuksensa perusteella sekä esittämään olennaisia ehdotukseen liittyviä jatkokysymyksiä osallistujille.

Keskusteluun osallistujat loivat profiilin, johon heidän aktiivisuutensa tallentui (kuva 9). Osallistujat keräsivät aktiivisuudestaan pisteitä. Osallistujien aktiivisuus näkyi myös ranking-taulukosta. Taulukko kertoi, kuka osallistujista oli kärjessä ja millaista heidän aktiivisuutensa oli: ideointia, äänestämistä vai kommentointia.

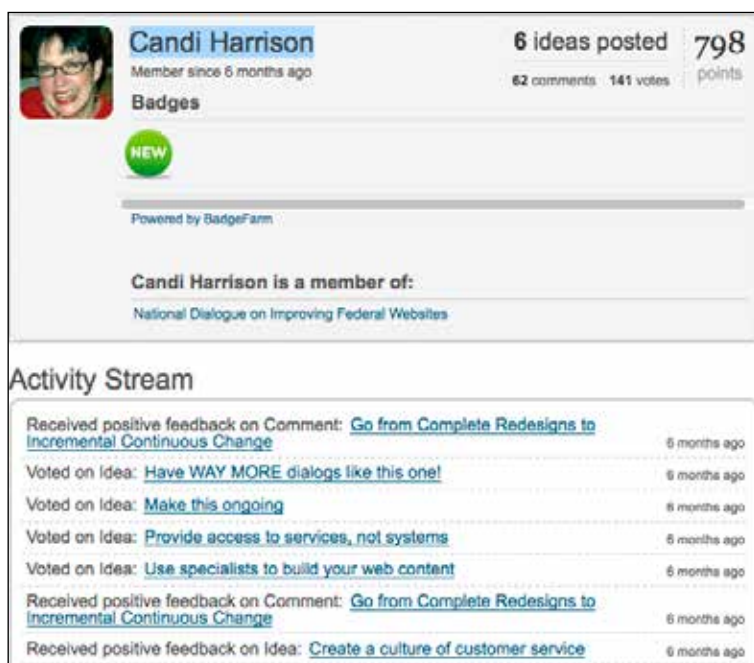
Järjestäjät käyttivät myös intensiivisiä keskustelutuokioita keskustelun aktivoimiseksi. Näitä tunnin mittaisia tuokioita he kutsuivat *dialogue-a-thoneiksi*, mukaillen suosituiksi tulleet hackathoneja ja codeathoneja. Ne ovat intensiivisiä tapaamisia, joissa teknolo-

giataitajat ja eri alojen osaajat kokoontuvat luomaan uusia palveluja ja ratkaisuja ongelmiin. Tätä mallia sovellettiin tunnin mittaisiin keskusteluihin verkossa.

Prosessista seurasi noin 440 ideaa, vaajat 1 700 kommenttia ja runsaat 8 000 ääntä noin tuhannelta osallistujalta. Avoimesta ideointiprosessista ja keskustelusta nousi selkeitä teemoja. Osallistujat toivoivat, että verkkosivut luotaisiin aiheiden eli kansalaisen tarpeiden mukaan, ei hallinnonaloittain. Näin kansalaiset löytäisivät tiedon paremmin. Osallistujat toivoivat verkkosivuille myös käyttäjäkeskeistä suunnittelua eli user-centric designia sekä parempaa käyttäjätestausta ennen sivujen lanseerausta. Myös erilaisten rajoitteiden, kuten aistirajoitteiden, parempaa huomioimista toivottiin. Toivelistalla oli myös parempi hakutoiminto, jonka avulla tieto löytyisi valtion verkkosivuilta tehokkaammin. Kun tämä idea esitettiin, keskustelun järjestäjät kertoivat USA Search -nimisestä hakupalvelusta, jonka valtio oli jo kehittänyt tätä tarvetta varten. Näin avoin keskustelu toimi tiedonvaihtoareenana olemassa olevista valtion palveluista.

Vastaavanlainen kansallinen keskustelu käytiin liittovaltion mobiilistrategiasta vuoden 2012 tammikuussa joukkoistamisalustalla. Strategian tarkoitus on parantaa julkisia palveluja ja osallistaa kansalaisia. Tavoite on tehostaa mobiililaitteiden käyttöä hallinnon työkaluna ja siten tehostaa esimerkiksi

Kuva 9. Osallistajat ke-räsivät pisteitä, ja heidän aktiivisuutensa tallentui profiilivirtaan.

etätyöskentelyä. Ajatus on, että kun parhaat keinot mobiilin käyttöön löytyvät, hallinnon toiminta tehostuu ja rahaa säästyy. Joukkoistamalla haluttiin kerätä ideoita ja näkökulmia tähän kansalliseen mobiilistrategiaan.

Kuten edellisessäkin esimerkissä, ideointi ja keskustelu olivat avoimia verkossa kaikille.

Aiheeseen kuulumattomat ehdotukset luokiteltiin ”aiheen ulkopuolinen”-kategoriaan. Keskustelun hoitajat käyttivät mode-roimiseen ja kommentteihin vastaamiseen puolisen tuntia päivässä. Avoimesta ideointiprosessista tiedotettiin muun muassa sosiaalisessa mediassa ja Valkoisen talon blogissa. Parissa viikossa kertyi 134 ideaa sekä satoja ääniä ja kommentteja (kuva 10).

Molemmat edellä esitellyt strategiat ovat vielä työn alla, joten osallistumisen tulosta ei voi vielä tarkastella valmiissa strategiassa. Tässä vaiheessa voidaan kuitenkin todeta, että joukkoistamisen avulla saadaan näkökulmia sekä kansalaisilta että asiantuntijoilta. Moni näihin ideointisessioihin osallistuneista oli hallinnon työntekijä tai entinen sellainen, eikä mistään laajojen kansanjoukkojen tavoittamisesta voida puhua. Hallinnon työn-

tekijöiden ja alalla työskentelevien tietämyksensä kerääminen on kuitenkin yhtä tärkeää kuin kansalaisten ja erilaisten hallinnon ulkopuolisten asiantuntijoiden näkökulmien kuuleminen.

Vastaavanlaisia joukkoistettuja ideointiprosesseja on Yhdysvalloissa käytetty monilla hallinnonaloilla eri aiheista. Ideoita ja ratkaisuja etsitään parhaillaan esimerkiksi ohjelmaan, joka edistää liikunta- ja aistirajoitteisten verkon käyttöä. Samantyyppinen prosessi on käynnissä myös hätäkeskusten toiminnan parantamiseksi ja kriisien lievittämisen tehostamiseksi.

Yhdysvaltain kansallisten dialogien kaltaista edelläkävijätyötä on Suomessa tehnyt Oikeusministeriön ylläpitämä Otakantaa.fi-sivusto⁴⁸, jossa kansalaisilta kysytään mielipiteitä esimerkiksi lakien toimivuudesta. Sivustolla myös ministeriöiden työryhmät pyytävät kansalaisia osallistumaan keskusteluun työn alla olevista uudistuksista. Sivuston käyttäjän kannalta jää kuitenkin epäselväksi, miten kansalaisten osallistuminen vaikuttaa valmistelutyöhön. (katso luku 5 tavoitteen asettelusta ja joukkoistamiseen liittyvästä viestinnästä.)

Top 10 Most Popular Ideas

508 / WCAG 2.0 Accessibility	– 59 votes
Web To Mobile - Content Portability	– 41 votes
Develop Shared Services Catalog	– 41 votes
Make Govt. Mobile Apps Easy for Elderly and Disabled	– 30 votes
Create Mobility Centers of Excellence	– 28 votes
The power of crowds	– 27 votes
Collaboration: the next-generation of information sharing	– 26 votes
Apps are easy... enterprise strategy, not so much	– 25 votes
Consider Responsive Web Design	– 25 votes
Establish Federal Mobility Infrastructure Standards	– 25 votes

Kuva 10. Kymmenen suosituinta ideaa joukkoistetussa mobiili-strategian valmistelussa.

Madison Platform: Joukkoistaminen Yhdysvaltain kongressissa

YHDYSVALLOISSA myös yksittäiset poliitikot ovat alkaneet käyttää joukkoistamista. Kongressiedustaja **Darrel Issa** (konservatiivi) ja senaattori **Ron Wyden** (demokraatti) yhdistivät voimansa ja perustivat keväällä 2012 sivuston, jossa he pyytävä kansalaisia osallistumaan lakialoitteiden tekemiseen. Madison-nimisellä sivustolla näkee alkuperäisen lakiesityksen luonnoksen sekä kansalaisten siihen esittämät muutokset. Alkuvaiheessa kommentoitavana oli esimerkiksi internetin vapautta ja piratismia koskeva lakialoite (Online Protection and Enforce-

ment of Digital Trade Act), jonka Issa ja Wyden kirjoittivat vaihtoehdoksi paljon vastustusta herättäneille SOPA- ja PIPA-aloitteille.⁴⁹

Kaikkiaan 150 kansalaista osallistui tämän aloitteen kommentointiin ja kehittämiseen eteenpäin. Parhaillaan Madisonissa kehitetään Yhdysvaltain edustajainhuoneeseen pian käsitteilyyn menevää esitystä hallinnon läpinäkyvyyden lisäämiseksi (The Digital Accountability & Transparency Act)⁵⁰ sekä kyberturvallisuuteen liittyvä aloite (Federal Information Security Management Act of 2012).⁵¹

⁴⁹ <http://keepthewebopen.com/open>

⁵⁰ <http://keepthewebopen.com/data>

⁵¹ <http://keepthewebopen.com/fisma>

Budjetin valmistelu

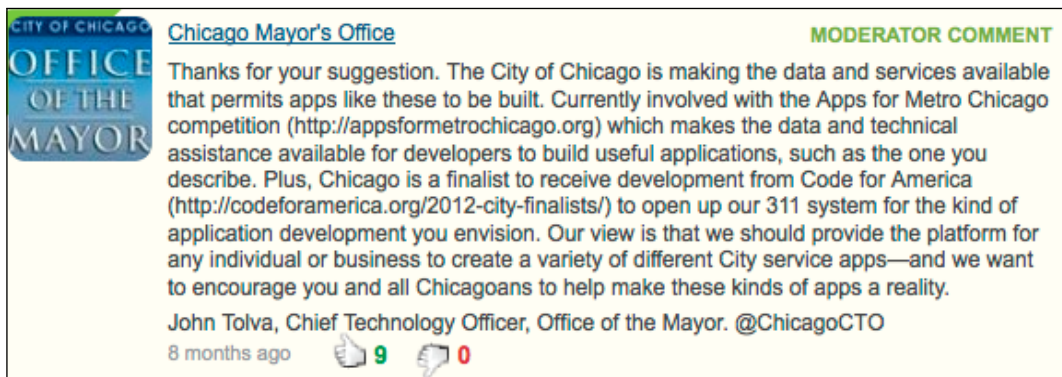
Chicagon budjettikeskustelu

CHICAGON KAUPUNGISSA Yhdysvalloissa joukkoistamista käytettiin osana budjettivalmistelua vuonna 2011. Joukkoistamisprosessin työnsi liikkeelle kaupungin uusi pormestari **Rahm Emanuel**. Kaupunki joutui tekemään suuria budjetileikkauksia, ja pormestari pyysi asukkaita kertomaan, mitä asioita budjetissa pitäisi painottaa.

Budjettikeskustelun ideoita pantiin eteenpäin kaupungin työntekijöiden arvioi-

tavaksi. Prosessin etenemistä pystyi seuraamaan joukkoistamisalustalla, kun idea siirtyi vaiheesta toiseen. Esimerkiksi kun idea siirtyi eteenpäin "Arvioitavana"-kategoriaan, sen status vaihtui joukkoistamisalustalla. Jos idea lopuksi päättyi budjettiin tai oli jo sielä, se siirtyi "Budjetissa"-kategoriaan. Näin kaupunkilaiset pystyivät seuraamaan, miten prosessi etenee.

Keskustelun isännöinnistä vastaavat kaupungin työntekijät myös kommentoivat kau-

Kuva 11. Chicagon kaupungin työntekijät vastasivat joukkoistamislustalla kaupunkilaisten kysymyksiin ja kertoivat jo olemassaolevista palveluista. Näin joukkoistaminen toimi myös tiedonvälityksen keinona.

punkilaisten ehdotuksia. He myös vinkkasivat, jos vastaavanlainen esitys oli jo budjetissa tai palvelu jo kaupungissa saatavilla (kuva 11). Prosessista tiedotettiin aktiivisesti Facebookissa (kuva 12), Twitterissä ja YouTubeissa.

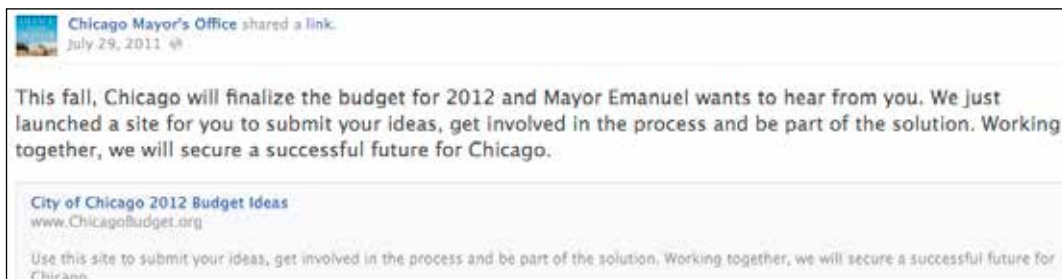
Chicagon kaupunki on käyttänyt edistyksekkästä myös sosiaalista mediaa kansalaisten osallistamisessa. Pormestari on kaksi kertaa kutsunut chicagolaiset esittämään kysymyksiä verkossa. Pormestari vastaa kaupunkilaisten esittämiin kysymyksiin suorissa ”Facebook Town Hall Meeting” -lähetyksissä⁵², jotka lähetetään pormestarin kanavalla YouTubeissa. Kysymyksiä voi lähettää myös #AskChicago hashtagilla Twitterissä sekä AskChicago-joukkoistamislustalla, jossa käyttäjät voivat myös äänestää toisten kommentteja.⁵³

⁵² <http://www.youtube.com/watch?v=t4473SeuKaA&feature=share&list=UUzVUmQC2R4PEH6ru6N3x5SA>

⁵³ <http://askchicago.org/>

Budjettivalmistelun joukkoistamisesta näyttää tulevan trendi Yhdysvalloissa. Chicagon tavoin Cook County Yhdysvalloissa joukkoistettiin budjettikeskustelua vuonna 2011. County joutui tekemään suuria budjettileikkauksia. Cook County julkaisi verkkosivuillaan interaktiivisessa muodossa tietoa budjetista, menoeristä ja budjetin vuosittaisesta kehityksestä 15 vuoden aikana. Näin asukkailla tarjottiin tietoa budjetista sekä keinoja ymmärtää budjettileikkausten syyt ja seuraukset. Sivulla pyydettiin kansalaisilta myös tietoa ja näkemyksiä budjettiin liittyen sekä ajatuksia hallinnon avoimuuden lisäämiseksi. Samalla Countyn hallituksen presidentti **Toni Preckwinkle** ilmoitti, että ensimmäistä kertaa Countyn historian aikana budjetin menoerät julkaistaan säännöllisesti neljännesvuosittain.

Kuva 12. Chicagon avoimesta budjettikeskustelusta tiedotettiin sosiaalisessa mediassa, mm. Facebookissa.

Näin kansalaiset voivat seurata rahankäyttöä budjettivuoden kuluessa.⁵⁴ Osallistuva budjetointi on lähdössä Suomessakin liikkeelle. Suomessa kansalaisia on hiljattain pyydetty

mukaan Helsingin kaupunginkirjaston budjettivalmisteluun⁵⁵, ja pääkaupunkiseudulla on muitakin osallistuvan budjetoinnin hankkeita.

54 <http://blog.cookcountyil.gov/budget/closing-the-gap/>

55 <http://keskustakirjasto.fi/2012/10/09/paata-rahasta-helsinkilainen/>

Calgaryn budjettikeskustelu

CALGARYN KAUPUNKI Kanadassa joukkoisti budjetin valmisteluun vuonna 2011.⁵⁶ Monivaiheisessa prosessissa yhdistettiin monipuolisesti verkko- ja ei-virtuaalista toimintaa. Prosessissa tehtiin kaupungin seuraavan vuoden budjettia sekä kolmivuotista taloussuunnitelmaa.

Verkossa kerättiin kansalaisten näkemyksiä kaupungin palveluista, ja kansalaisia pyydettiin arvioimaan palveluiden tärkeysjärjestystä. Äänestys tapahtui niin sanotun ”binaarisen valinnan” kautta: Budjettikeskustelun verkkosivuilla osallistujille esitettiin kaksi vaihtoehtoista kaupungin palvelua. Heitä pyydettiin valitsemaan se, jonka osallistuja koki tärkeämmäksi (kuva 13). Kaupunkilaiset

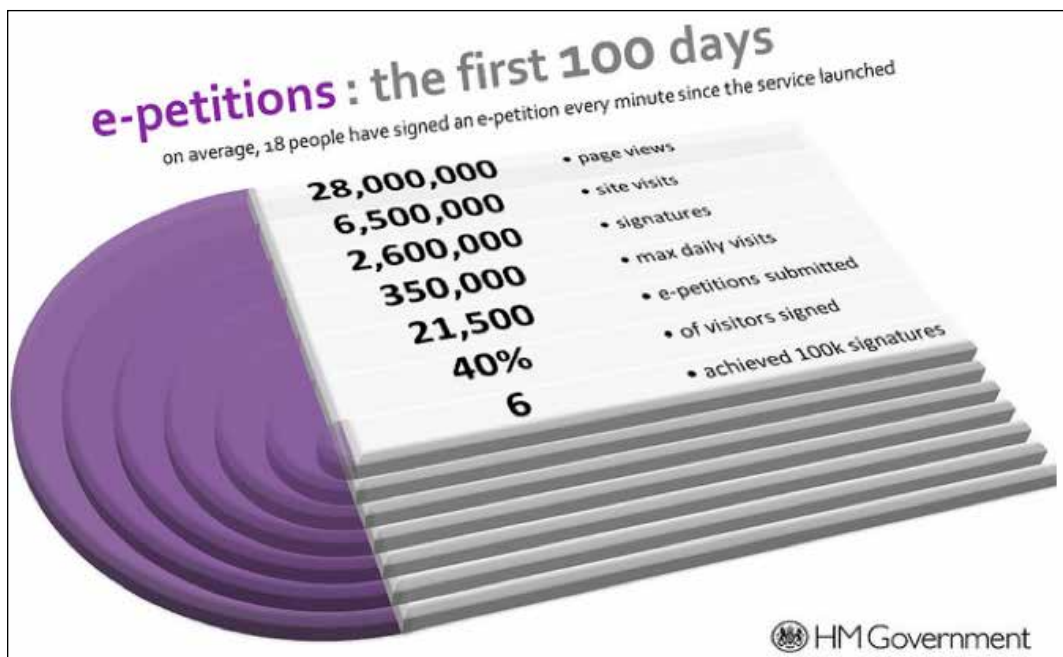
pystyivät lisäämään valittavien palvelujen joukkoon myös oman ehdotuksensa.

Prosessiin pystyi osallistumaan myös älypuhelinsovelluksen kautta, ja käytössä olivat myös sosiaalinen media, kuten Facebook ja Twitter. Prosessiin kuuluivat myös tapahtumat, joissa kerättiin kaupunkilaisten mielipiteitä budjetista ja joissa keskusteltiin kaupungin palveluista. Osallistajat esittivät noin 1 400 ideaa ja äänestivät 120 000 kertaa. Palaute johti muun muassa budjetti- ja liiketoimintasuunnitelmien muodon uudistamiseen niin, että ne olivat kirjoitettu selkeämpään ja ymmärrettävämpään muotoon. Siten ne tarjosivat paremmin tietoa sekä kansalaisille että virkamiehille.

56 <http://www.calgarycitynews.com/2011/04/which-city-services-matter-most.html>

Kuva 13. Calgaryssä asukkaita pyydettiin arvioimaan kaupungin palveluja esittämällä heille vaihtoehtoja verkkosivuilla. Valintojen perusteella ohjelmisto laski palveluille pisteitä ja asetti ne suositummuusjärjestykseen.

Kuva 14. Iso-Britannian uuden sähköisen kansalaisaloitepalvelun käyttölujuja ensimmäisen 100 päivän ajalta.

Kansalaisaloitteet

JOUKKOISTAMINEN YLEISTYY useissa maissa kansalaisaloitteiden keräämisessä ja niiden allekirjoittamisessa. Esimerkiksi Iso-Britanniassa aloitteita voi allekirjoittaa sähköisesti hallituksen palvelun avulla (kuva 14). 100 000 allekirjoitusta keränneet aloitteet päätyvät parlamentin kes-

kusteltavaksi, mutta eivät välttämättä johda lakimuutoksiin tai muihin toimenpiteisiin. Sähköisiä kansalaisaloitteita käytetään myös paikallishallinnossa. Ne ovat esimerkiksi olleet käytössä Queenslandin parlamentissa⁵⁷ Australiassa 2000-luvun alkupuolelta saakka.

⁵⁷ <http://www.parliament.qld.gov.au/work-of-assembly/petitions/overview>

Avoin ministeriö

KEVÄÄLLÄ 2012 voimaan astunut kansalaisaloitelaki ja perustuslain muutos antoi Suomessa vauhtia joukkoistamisen käyttöön kansalaisaloitteiden ideoimisessa ja allekirjoitusten keräämisessä. Lain mukaan eduskunnan on otettava käsittelyyn yli 50 000 allekirjoitusta kuudessa kuukaudessa kerännyt kansalaisaloite.

Kansalaiset voivat tehdä joko toimenpidealoitteen tai lakialoitteen. Toimenpidealoite päättyy asiasta vastaavan ministeriön käsitteilyyn, lakialoite eduskuntaan. Allekirjoitukset voidaan kerätä sähköisesti, jolloin allekirjoittajat tunnistautuvat pankkitunnusten avulla.

Uuden lain nojalla keväällä 2012 toimintansa aloitti vapaaehtoisten kansalaistoimi-

We the People

YHDYSVALLOISSA Valkoisen talon perustaman We the People-sivuston⁶⁰ kautta kansalaiset voivat esittää aloitteita ja kerätä niille kannatusta. Kun aloite kerää yli 25 000 allekirjoitusta 30 päivässä, Valkoinen talo etsii hallinnosta asiantuntijan vastaamaan aloitteeseen (kuva 16). Vastineet

julkaistaan aloitekanavan verkkosivuilla. Ajoittain

Valkoinen talo on myös järjestänyt joidenkin aloitteiden tekijöiden kanssa puhelinkoukousia, joissa keskustellaan aloitteeseen liittyvistä kysymyksistä ja mahdollisista jatko-toimista.

⁶⁰ <https://www.whitehouse.gov/petitions>

Kuva 16. Valkoisen talon kansalaisaloitesivulla kansalaiset voivat esittää lakialoitteita ja muita toimenpide-ehdotuksia. Kun aloite kerää tarpeeksi kannatusta, Valkoinen talo antaa aloitteeseen virallisen vastauksen ja kertoo mahdollisesta tehtävistä toimenpiteistä.

The screenshot shows the 'We the People' petition platform interface. At the top is the White House header with navigation links: BLOG, PHOTOS & VIDEO, BRIEFING ROOM, ISSUES, and the ADMINISTRATION. The main banner features the 'WE the PEOPLE' logo and the tagline 'YOUR VOICE IN OUR GOVERNMENT'. Below this is a navigation bar with links: CREATE A PETITION, OPEN PETITIONS, RESPONSES, and HOW & WHY. The main content area displays a petition titled 'Support mandatory labeling of genetically engineered foods (GMOs)'. The text of the petition explains the need for labeling, mentions that over 40 countries already require it, and cites a poll showing high support from Democrats, Independents, and Republicans. It also notes that over 1 million people have submitted comments in favor of labeling. At the bottom, it shows the petition was created on April 12, 2012, and is categorized under Agriculture, Consumer Protections, and Health Care. A progress bar indicates that 0 signatures are needed by May 12, 2012, to reach the goal of 25,000, and that there are currently 29,138 total signatures on the petition. A link to 'Learn about Petition Thresholds' is also present.

the WHITE HOUSE PRESIDENT BARACK OBAMA

BLOG PHOTOS & VIDEO BRIEFING ROOM ISSUES the ADMINISTRATION

WE the PEOPLE YOUR VOICE IN OUR GOVERNMENT

CREATE A PETITION OPEN PETITIONS RESPONSES HOW & WHY

WE PETITION THE OBAMA ADMINISTRATION TO:

Support mandatory labeling of genetically engineered foods (GMOs).

We have a right to know how the food we eat and feed our families is produced, but under current FDA regulations, we don't have that ability when it comes to genetically engineered foods (GMOs).

More than forty countries, including Russia and China, already require labels on genetically engineered foods. And a recent poll found that nearly all Democrats (93%), Independents (90%), and Republicans (89%) support labeling of GMOs. At a time when partisan rancor dominates the public conversation, there are few topics that can muster such overwhelming support.

And although over 1 million people submitted comments in favor of labeling, the FDA has yet to act.

Created: Apr 12, 2012

Issues: Agriculture, Consumer Protections, Health Care

Learn about Petition Thresholds

SIGNATURES NEEDED BY MAY 12, 2012 TO REACH GOAL OF 25,000 **0**

TOTAL SIGNATURES ON THIS PETITION **29,138**

Kun kansalainen on jättämässä aloitetta ja on kirjoittanut siitä ensimmäisen lyhyen kuvauksen, järjestelmä etsii, onko vastaavasta aiheesta jo aloite olemassa. Jos näin on, järjestelmä tarjoaa jo olemassa olevan aloitteen allekirjoitettavaksi, jotta välttyttäisiin päällekkäisyyksiltä.

We the People aloitti toimintansa syyskuussa 2011⁶¹, ja se on osa Obaman hallinnon digitaalista avoimuus- ja osallistavuusstrategiaa. Kansalaisaloitesivuston suosio ylitti Valkoisen talon odotukset, ja allekirjoitusrajaa piti nostaa alkuvaiheessa 5 000 allekirjoituksesta nykyiseen 25 000:een.⁶²

We the People on kansalaisten ja Obaman hallinnon välinen kanava. Järjestelmässä ei ole suoraa siltaa kongressiin, jossa tarpeeksi kannatusta saaneita aloitteita käsiteltäisiin. Malli

poikkeaa siis tältä osin Suomen Avoimesta Ministeriöstä, jossa tarpeeksi allekirjoituksia kerännyt aloite lähtee eduskunnan tai ministeriön käsittelyyn. Valkoisen talon mukaan aloitteet ovat kuitenkin johtaneet toimiin hallinnossa: Vastauksena kahteen piratismia ja internetin vapautta koskevaan aloitteeseen (ns. SOPA ja PIPA-keskustelu), presidentti Obaman hallinto esimerkiksi linjasi kantansa piratismia ja internetin vapautta koskevaan lainsäädäntöön liittyen. Samoin kansalaisaloite pentutehtailun suitsimiseksi johti toimiin eläinten hyväksikäytön lopettamiseksi.⁶³ We the People on ohjelmoitu avoimella lähdekoodilla, ja tavoite on julkaista koodi niin, että alusta on Yhdysvalloissa myös paikallis-
hallinnon käytössä.

⁶¹ <http://www.whitehouse.gov/blog/2011/09/22/petition-white-house-we-people>

⁶² <http://www.whitehouse.gov/blog/2011/10/03/good-problem-have-raising-signature-threshold-white-house-petitions>

⁶³ <https://www.whitehouse.gov/petitions#/response/were-listening-seriously>

Avoim innovaatio

JOUKKOISTAMINEN YLEISTYY myös osana avoimen innovaation strategiaa ja käytäntöjä julkisella sektorilla. (Katso lisää avoimesta innovaatiosta ja joukkoistamisesta luvussa 2). Avointa innovaatiota sovelletaan julkisella sektorilla järjestämällä innovaatiokilpailuita, joihin osallistujat lähettävät ideoita ja prototyyppisiä kehittämissään palveluista. Esimerkiksi Yhdysvalloissa eri hallinnonalat järjestävät tällaisia innovaatiohaasteita. Nämä haasteet on koottu Yhdysvaltain kansalliselle joukkoistamislustalle (<http://challenge.gov/>), jossa kuka tahansa voi osallistua haasteisiin.

Esimerkiksi Yhdysvaltain Ympäristövirasto, Environmental Protection Agency (EPA), järjesti vuonna 2011 innovaatiokilpailun, jossa etsittiin mobiilisovelluksia ympäristöön ja energiankäyttöön liittyen. Sovellusten tuli käyttää EPA:n julkaisemia datasettejä ympäristöstä. Kuka tahansa saattoi osallistua kilpailuun lähettämällä kuvauksen sovelluksen prototyyppistään Challenge.gov-sivustolla. Tavoite oli löytää uusia, innovatiivisia keinoja käyttää EPA:n julkaisemaa dataa sekä sovelluksia, joista olisi hyötyä kuluttajille.

EPA levitti tietoa kilpailusta aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, blogeissa sekä tapahtumissa kuten hackathoneissa. Hackathonit olivat tapahtumia, joissa osallistujat kehittivät nopeasti prototyyppisiä EPA:n avaamasta datasta. EPA järjesti myös puolen tunnin mittaisia webinaareja innovaatiokilpailusta. Webinaareissa vastattiin kysymyksiin kilpailusta, kerrottiin EPA:n avaamasta datasta ja kuunneltiin toiveita siitä, millaista dataa

EPA:n toivottaisiin avaavan koneluettavaan muotoon.

Kilpailuun lähetettiin noin neljäkymmentä sovellusta, jotka olivat julkisesti nähtävillä haasteen verkkosivuilla.⁶⁴ Näistä tuomaristo valitsi voittajat. Kilpailuun osallistujat olivat ympäristöstä kiinnostuneita teknologiakehittäjiä, järjestöjä, yrittäjiä ja opiskelijoita.

Yhdysvalloissa useat eri hallinnonalat ovat järjestäneet tällaisia kilpailuita. Edelläkävijä avoimen innovaation periaatteiden soveltamisessa on ollut avaruusvirasto NASA, joka uudessa, juuri julkaistussa avoimen hallinnon toimintasuunnitelmassaan⁶⁵ painottaa avointa innovaatiota entistä enemmän. Usein tällaisissa innovaatiokilpailuissa jaetaan pienet rahapalkinnot parhaille sovelluksille. Kilpailut kannustavat kehittäjiä käyttämään hallinnon avaamaa dataa. Ne ovat myös väylä löytää ratkaisuja, kuinka dataa voi käyttää kansalaisten hyödyksi. Kilpailuun osallistujat osallistuvat saadakseen julkisuutta kehittämälleen palvelulle. Samalla he löytävät uusia kohderyhmiä ja markkinoita ja tulevat osaksi avoimen datan ja avoimen hallinnon ekosysteemiä.

Kehittäjien rooli on tässä ekosysteemissä tärkeä, koska he löytävät keinot käyttää hallinnon dataa ja löytävät sovelluksilleen myös käyttäjiä. Tämä on tärkeää, koska hallinnon rooli ei ole kehittää sovelluksia itse, etsiä niille käyttäjiä ja löytää toimivia liiketoimintamalleja. EPAn mukaan innovaatiokilpailut eivät ole prosessin loppu, vaan alku työlle, jossa suhde kehittäjiin, yrittäjiin ja hallinnon ulkopuolisiin organisaatioihin kehittyy edelleen.

⁶⁴ <http://appsfortheenvironment.challenge.gov/>

⁶⁵ <http://open.nasa.gov/plan/>

4. Joukkoistamisen rooli demokraattisissa prosesseissa

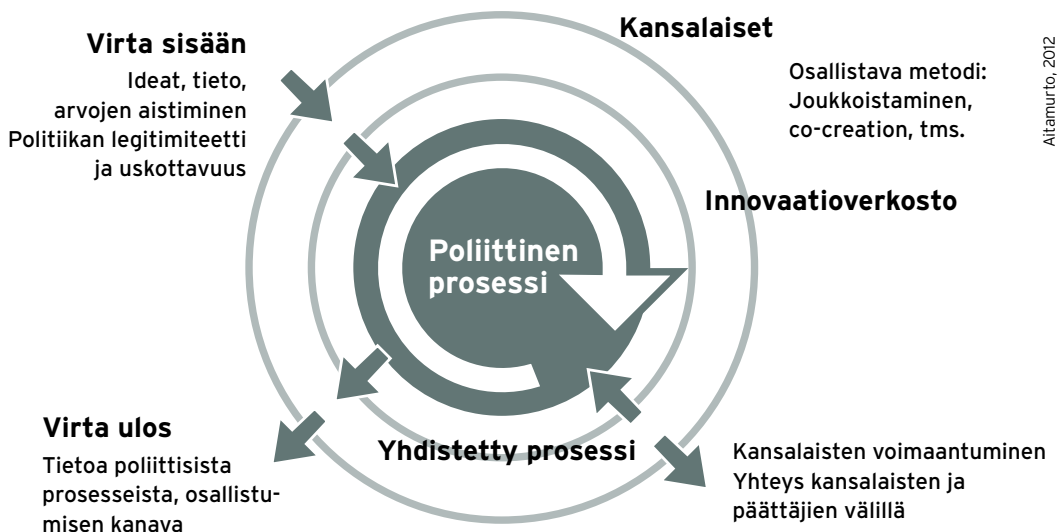
Joukkoistamisen vaikutus demokratiaan

TÄSSÄ LUVUSSA TARKASTELLAAN, millaisiin laajempiin kehityssuuntiin joukkoistaminen liittyy ja mitä joukkoistaminen merkitsee demokratiassa. Kuvio 1 hahmottelee joukkoistamisen vaikutusta demokraattisissa prosesseissa. Kun aiemmin suljettuna olleita prosesseja avataan, prosessissa virtaa ulos tietoa poliittisesta päätöksenteosta ja käsiteltävänä olevasta asiasta. Samalla kansalaisille tarjoutuu kanava osallistua prosessiin, joka on aiemmin ollut vaikeasti tavoitettavissa tai tyystin heidän ulottumattomissaan. Kuviossa 1 tähän viittaa *Virta ulos*-nuoli. Vastapainoksi sisäänpäin virtaa ideoita, tietoa ja näkemyksiä laajoilta joukoilta. Siten joukkoistaminen toimii keinona kerätä tietoa

laajalta joukolta esimerkiksi lainvalmistelussa. Samalla pystytään aistimaan kansalaisten arvoja ja asenteita. Joukkoistamisen avulla päättäjät voivat kuulla aiempaa tehokkaammin kansalaisten näkemyksiä, ja joukkoistaminen toimiikin demokratiassa kansalaiskuumisen keinona. Kuviossa 1 tähän viitataan *Virta sisään*-nuolella.

Aiempaa avoimempi poliittinen prosessi voi lisätä politiikan legitimitettä ja läpinäkyvyyttä vahvistaa päätöksenteon luotettavuutta. Ihannetilanteessa jaetussa, avoimessa prosessissa kansalaiset voimaantuvat, koska he kokevat yhteiskuntapoliittista toimijuutta vaalien välilläkin. Tähän viitataan kuviossa 1 *Yhdistetty prosessi*-nuolella. Kun perinteisen,

Kuvio 1. Osallistamisen vaikutus demokraattisissa prosesseissa

suljetun päätöksenteon ja kansalaisvaikuttamisen rajat huokoistuvat, syntyy uudenlainen yhteys kansalaisten ja päättäjien välille. Siksi kuviossa 1 sisäisen ja ulkoisen prosessin rajat on merkitty katkoviivalla. Joukkoistaminen osana avoimen innovaation strategiaa synnyttää poliittisten instituutioiden ympärille innovaatioverkoston. Tämä verkosto on sijoitettu kuviossa 1 ulkokehälle. Verkosto koostuu yrittäjistä, teknologiataitajista ja kansalaisista, jotka esimerkiksi hyödyntävät julkista dataa, rakentavat siitä palveluja ja tekevät näin siitä osan liiketoimintaansa. Näin he tarjoavat palveluja kansalaisille, ja heistä tulee osa avoimen hallinnon luomaa ekosysteemiä. Joukkoistamisen hyötyjä on tiivistetty taulukkoon 1.

Taulukko 1. Joukkoistamisen hyötyjä

1. Mahdollisuus kerätä tietoa aiempaa laajemmalla joukolta aiempaa nopeammin.
2. Uusien näkökulmien löytäminen osallistujajoukon laajetessa.
3. Kansalaisten osallistaminen poliittisiin prosesseihin.
4. Tiedon levittäminen kansalaisille käsiteltävästä asiasta.
5. Kansalaisten mahdollinen voimaantuminen.

Joukkoistamisen tuoma läpinäkyvyys voi lisätä luottamusta instituutioihin aikana, jolloin demokratian lama vallitsee (Diamond, 2011) ja ihmisten usko instituutioihin horjuu (Beck, 2006, 2009). Perinteisten vaikuttamisen tapojen, kuten vaaleissa äänestämisen, houkuttelevuus laskee. Kansalaisten aktiivisuus kanavoituu protesteihin kuten maailmanlaajuiseen Occupy-liikkeeseen. Kun perinteiset poliittiset instituutiot soveltavat avoimen hallinnon periaatteita, he rakentavat yhteyttä kansalaisiin modernein keinoin. Nämä keinot voivat toimia siltana perinteisiin instituutioihin, kuten tähän selvitykseen kerätyt esimerkit osoittavat. Joukkoistaminen ja muut digitaaliset kansalaisvaikuttamisen

keinot voivat toimia myös rajuina vastavoimina perinteiselle päätöksenteolle. Tällöin kansalaisyhteiskunta käyttää joukkovoimaansa verkon kautta vastustaakseen ja muuttaakseen status quota, kuten Arabikevään aikana tapahtui.

Joukkoistaminen voi toimia keinona toteuttaa *suoraa demokratiaa* (direct democracy). Suorassa demokratiassa kansalaiset pääsevät vaikuttamaan politiikkaan ”suoraan”, ilman edustuksellisen demokratian luomaan välikättä (Fishkin, 2011). Esimerkiksi sitova kansanäänestys voidaan katsoa suoraksi demokratiaksi, samoin lakiesityksiin tähtäävät kansalaisaloitteet. Ne kuitenkin perustuvat edustuksellisen demokratian käsitteeseen, eli yhdellä ihmisellä on yksi ääni. Nykysovelluksissa joukkoistamista ei yleensä voida määritellä edustuksellisen demokratian prosessiksi, koska yleensä osallistujia ei vaadita tunnistautumaan niin, että jokainen voisi esimerkiksi äänestää vain kerran joukkoistamissivustolla.

Joukkoistaminen luokitellaan joskus myös osaksi *deliberatiivista demokratiaa*. Deliberatiivinen demokratia (Bessette, 1994; Bohman & Rehg, 1997; Cohen 1989) korostaa keskustelun (deliberaation) ja harkinnan kautta saavutetun näkemyksen ja konsensuksen merkitystä päätöksenteossa. Tämän konsensuksen tulisi johtaa kohtuullisimpaan mahdolliseen päätökseen. Joukkoistamisessa edustuksellista enemmistöä ei saavuteta automaattisesti, ellei deliberaatiota järjestetä esimerkiksi deliberatiivisella kysely-menetelmällä (deliberative polling) (Luskin, Fishkin & Jowell, 2002).⁶⁶ Toiseksi, deliberaatio, niin kuin Aristoteles sen määrittelee, ei useinkaan toteudu joukkoistamisessa, ei aina toteudu joukkoistamisessa. Kuten tämän kirjan esimerkeistä havaitsemme, joukkoistamisessa pikemmin kerätään ideoita ja mielipiteitä kuin rakennetaan keskustelutilaa yhteisymmärrykseen johtavalle ajatustenvaihdolle. Tämä johtuu

⁶⁶ Professori James Fishkin Stanfordin yliopistossa on erikoistunut deliberatiivisen kyselyn metodiin tutkimuskeskuksessaan Center for Deliberative Democracy <http://cdd.stanford.edu/>

osaltaan joukkoistamisen luonteesta: joukkoistaminen on tyypillisesti kertaluonteinen toiminto, jossa kansalainen lähettää mielipiteensä tai tiedonpalasen annettuun tehtävään. Co-creation sen sijaan korostaa prosessin avaamista laajemmin, ja siten se voi tukea deliberatiota paremmin kuin joukkoistaminen. (Co-creationista osallistumismetodina kts. Aitamurto, painossa). Sekä joukkoistaminen että co-creation voidaan nähdä metodeina, jotka toteuttavat osallistavan demokratian (participatory democracy) periaatteita. (kts. esim. Roussopoulos ja Benello, 2005.)

Joukkoistaminen nähdään usein asiantuntijuuden vastakohtana: ajatellaan, että joukkoistamisen kautta ääneen pääsevät amatöörit. Näin toki on, koska ääneen pääsee kuka tahansa. Mutta tässä tunnistamattomassa joukossa on myös asiantuntijoita. Esimerkiksi edellä esitellyissä Yhdysvaltain joukkoistamistapauksissa mukana on ollut niin ”tavallisia” kansalaisia kuin teknologiataitajia, ja molempien kuuleminen on ollut prosessissa hyödyllistä. Koska joukkoistaminen on avoin prosessi, nämä ”tunnistamattomat” asiantuntijatkin voivat osallistua ja jakaa tietoaan. Osallistumiskynnys on matala ja viestintäkustannus on pieni: asiantuntijan ei tarvitse matkustaa parlamentin kuultavaksi, vaan hän voi työpöytänsä äärestä lähettää parin lauseen tiedonjyväsien, joka voi olla hyvinkin arvokas. Näin kävi Islannin perustuslain uudistusprosessissa, jossa uudistuskomitea sai ulkomailla olevalta asiantuntijalta vinkin geenisyrjintää käsittelevän kohdan lisäämisestä perustuslakiluonnokseen.

Joukkoistaminen ei korvaa asiantuntijoiden kuulemisia. Joukkoistaminen tuleeikin nähdä tässä vaiheessa täydentävänä osana pe-

rinteisiä prosesseja, ei niitä korvaavina. Sama ilmiö on nähtävissä muilla aloilla, joilla joukkoistamista käytetään: esimerkiksi journalismissa joukkoistaminen ei korvaa ammattitoimittajien työtä, vaan tarjoaa uuden työkalun journalismin tekemiseen.

Joukkoistamisen yhteydessä on myös mietittävä asiantuntijuuden ja amatööriyden eroa ja yhtäläisyyttä. Kansalaiset, ”amatöörit”, ovat kansalaisuuden ja arjen asiantuntijoita. He käyttävät valtion ja kunnan tuottamia palveluja päivittäin. Siksi heidän kokemuksensa ja näkemyksensä ovat arvokkaita. Kansalaiset ovat toki ennenkin voineet osallistua esimerkiksi lähettämällä kansanedustajille kirjeitä tai sähköposteja tai vaikkapa keskustelemalla kunnallispoliitikkojen kanssa omaa asuin- aluettaan koskevista asioista. Teknologian ja kulttuurin murros on kuitenkin muuttanut vaikuttamiskanavia: Nykyisin suuri joukko ihmisiä voi osallistua prosesseihin verkossa.

Avoimuuden myötä viestintään syntyy myös uusia piirteitä, kun osallistujat näkevät toistensa mielipiteet reaaliaikaisesti ja laajassa mittakaavassa. Siten joukkoistamisen kautta kansalaiset viestivät myös toisilleen. Syntyy uudenlainen julkinen tila, jossa kansalaiset hallinnoivat itse itseään. Tästä voi syntyä uudenlaista voimaa ja muutostoimintoja, kuten kävi Egyptissä keväällä 2011 kansannousujen aikaan. Egyptiläisten muutoshalu purskahti näkyviin sosiaalisen median kautta ja kanavoitui protesteissa. Tärkeä elementti tässä liikkeessä oli se, että kansalaiset näkivät sosiaalisessa mediassa, että muutkin haluavat muutosta. Tämä rohkaisi muita mukaan, ja seurauksena lisää ihmisiä liittyi muutostartintaan (Aitamurto ja Sistek, 2011).

Joukkoistaminen avoimen hallinnon osana

JOUKKOISTAMISTA voidaan käyttää avoimen hallinnon periaatteiden toteuttamiseen. Silloin joukkoistaminen tukee kansalaisten osallistamista poliittisiin prosesseihin, yhtä avoimen hallinnon kulmakivistä. Kuten kuvioista 2 ilmenee, muut ydinperiaatteet ovat avoimuus ja yhteistyö. Joukkoistaminen voidaan kytkeä myös avoimen innovaation kautta julkisen datan avaamiseen⁶⁷ ja datan käyttötarkoitusten löytämiseen, kuten luvussa 3.3. esiteltiin.

Avoimen hallinnon periaatteiden tukemisesta on tullut osa monen maan ulko- ja sisäpolitiikkaa. Esimerkiksi yli 50 maata on liittynyt Open Government Partnership –verkostoon.⁶⁸ Verkosto perustettiin syksyllä 2011, kun kahdeksan perustajajäsenvaltiota (Yhdysvallat, Iso-Britannia, Brasilia, Indonesia, Meksiko, Norja, Filippiinit ja Etelä-Afrikka) julkistivat avoimen hallinnon julistuksen ja maakohtaiset toimintasuunnitelmansa.⁶⁹

OGP järjesti ensimmäisen kokouksensa huhtikuussa 2012 Brasiliassa, johon kokoon-tui yli 1 200 edustajaa yli 70 maasta. Kokouksessa käsiteltiin maiden avoimen hallinnon hankkeita. Kokouksessa tarkasteltiin hallinnon avoimuuden kehityssuuntia, ja sellaisiksi kirjattiin muun muassa osallistavien metodien käytön lisäämistä yhteiskuntapoliittisissa prosesseissa, avoimen datan portaalien yleistymistä, korruption vastaisten lakien yleistymistä, kansainvälisen avun läpinäkyvyyden lisäämistä ja kansallisten luonnonvarojen käytön läpinäkyvyyden lisäämistä.⁷⁰

On huomattava, että open government

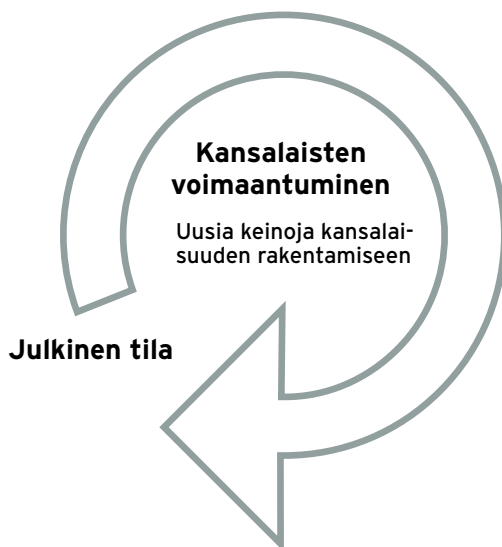
Avoimuus

Osallistuminen

Yhteistyö

Julkinen data
Osallistavat prosessit
Avoin innovaatio

Joukkoistaminen
Co-creation

Kuvio 2. Avoimen hallinnon käytänteiden vaikutus julkiseen tilaan ja kansalaisuuteen.

-periaatteita soveltavat hallitukset ja parlamentit eivät ole täydellisen avoimia eivätkä sitä koskaan tule olemaan. Poliittisessa päätöksenteossa on asioita, jotka eivät kuulu julkisuuteen. Ääriesimerkkiä käyttäen: tulenarkojen diplomaattisten suhteiden ratkominen verkossa kansalaisten kanssa voi olla järjetöntä ja hyödytöntä. On myös selvää, että avoimuuden periaatteita julistavat hallitukset strategisesti määrittelevät, millaisia prosesseja joukkoistetaan ja millaista dataa julkistetaan julkisen datan portaaleissa. Kansalaisyhteiskunnan rooli on vaatia avoimuutta ja käyttää näitä uusia vaikutusmahdollisuuksia aktiivisesti. Sen tehtävä on myös vaatia vallanpitäjiltä perusteluja pitää prosessit suljettuina ja olla avaamatta julkisin varoin ylläpidettyjä tietokantoja. Suljettuuden perusteleminen käy yhä haastavammaksi, kun mahdollisuudet toteuttaa avoimuuden periaatteita paranevat ja kansalaisten tietoisuus mahdollisuuksista kasvavat.

⁶⁷ Katso julkisesta datasta Poikola, Kola ja Hintikka (2010).

⁶⁸ <http://www.opengovpartnership.org/>

⁶⁹ Suomi ilmoitti halunsa liittyä verkostoon kesällä 2012, ja valtiovarainministeriön asettama valmistelutyöryhmä valmistelee Suomen toimintasuunnitelmaa syksyllä 2012. Tämän selvityksen kirjoittaja on työryhmän jäsen. Lisää tietoa tästä prosessista osoitteesta: www.avoinhallinto.fi

⁷⁰ <http://www.opengovpartnership.org/news/revealed-top-ten-commitments-open-government-representatives-73-countries-gather-brasil>

5. Onnistuneen joukkoistamisen ainekset

TÄSSÄ LUVUSSA tarkastellaan tekijöitä, jotka vaikuttavat joukkoistamisen onnistumiseen. Kuten luvusta käy ilmi, onnistunut joukkoistaminen on monen tekijän summa.

Siksi joukkoistaminen vaatii järjestäjältään sitoutumista ja todellista halua onnistua sekä kykyä reagoida nopeasti prosessin tuomiin käänteisiin projektin aikana.

I Tavoitteen määrittely, rajausta ja vaiheistus

ENSINNÄKIN pitää ymmärtää, mistä joukkoistamisprosessissa on pohjimmiltaan kysymys: kansalaisten osallistamisesta. Siksi kansalaisten tulee olla lähtökohta, kun joukkoistamisprojekteja suunnitellaan. Suunnitelmassa on oltava myös selkeä käsitys siitä, miksi joukkoistamista tehdään sekä mitä joukkoistetaan: esimerkiksi ideoita, tietoa vai kokemuksia. Joukkoistamisen tavoite määrää esimerkiksi sen, kuinka monessa vaiheessa prosessi

toteutetaan ja millaisessa ajassa. Tähän liittyen joukkoistamisprojektin on viestittävä selkeästi, mitä ihmisten toivotaan joukkoistamisalustalla tekevän, mistä projektissa on kysymys ja mitä siitä seuraa. Jos osallistujia esimerkiksi pyydetään esittämään ideoita tai vastauksia kysymyksiin, kysymysten on oltava selkeät ja yksiselitteiset sekä aihe selkeästi rajattu. Muutoin ideoita tulee määrittelemättömän laajalta alueelta.

II Viestintä

JOUKKOISTAMINEN EI OLE automaattinen prosessi, joka käynnistyy vilkkaasti saman tien, kun projekti julkistetaan verkossa. Päinvastoin, joukkoistamisesta tulee tiedottaa aktiivisesti koko prosessin ajan. Osallistujia tulee kutsua prosessiin mukaan mahdollisimman monen kanavan kautta: sosiaalisessa mediassa, blogeissa, tapahtumissa ja verkostoissa. Tavoitteesta riippuen on hyvä tavoitella erilaisia ihmisryh-

miä mahdollisimman monipuolisesti. Joukkoistaminen on uutta kulttuuria, ja varsinkin ensimmäisiin joukkoistamisprosesseihin on siksi tuskin ryntäystä. Kestää aikansa, ennen kuin ihmiset löytävät projektin ja pääsevät osallistumiskynnyksen ylitse. Joukkoistamiseen osallistuneille on hyvä lähettää uutiskirjeitä, jotka kertovat prosessin etenemisestä. Se saa heidät palaamaan prosessin pariin.

III Yksinkertainen tekninen toteutus

TEKNISESSÄ TOTEUTUKSESSA on muistettava ihmislähtöisyys. Teknisen toteutuksen tulee olla yksinkertainen ja selkeä, etenkin pilotinkaltaisissa joukkoistamisprosesseissa. Käyttäjillä ei sil-

loin useinkaan ole aiempaa kokemusta joukkoistamisesta. Teknisen toteutuksen on myös oltava joustava niin, että muutoksia voidaan tehdä tarvittaessa prosessin kuluessa.

IV Joukkoistamisprosessin hoitaminen

JOUKKOISTAMISEN onnistuminen vaatii vahvaa läsnäoloa verkossa. Keskustelua pitää hoitaa vastaamalla kysymyksiin, poistamalla asiattomia kommentteja ja luokittelemalla kommentteja. Tähän tarvitaan henkilöresursseja. Joukkoistamisyhdistyksen hoitaja (community manager) pitää huolta siitä, että osallistujat noudattavat projektissa asetettuja viestintäohjeita (Code

of Communication). Nämä ohjeet ovat tärkeitä, koska ne määrittelevät, millaiset kommentit (esimerkiksi asiattomat ja rasistiset) poistetaan sivustolta. Alustalla on hyvä olla mahdollisuus luokitella aiheeseen kuulumattomia kommentteja ”aiheen ulkopuolinen”-kategoriaan, jotta keskustelu ja ideointi eivät rönsyile liikaa.

V Aikarajoite

JOUKKOISTAMISESSA on hyvä olla aikarajoite. Tämä tarkoittaa sitä, että joukkoistamisprosessi kestää vain tietyn, selkeästi ilmoitetun ajan. Tämä tekee osallistumisesta houkuttelevampaa, kun tiedossa on, että mahdollisuus on avoin vain rajatun ajan. Jos joukkoistamisprosessissa on useita vaiheita, vaiheiden kestot on syytä ilmoittaa selkeästi. Toisaalta on huomattava, että samat keinot eivät sovi kaikkeen joukkoistamiseen. Joukkoistaminen voi olla kampanjatyyppistä, lyhyttä joukkoistamista kuten

muutaman viikon kerrallaan jatkuneet Yhdysvaltain kansalliset dialogit. Näin hyödynnetään verkon luonnetta, johon sopii intensiivisyys. Toisaalta, kansalaisaloitteisiin voidaan kerätä allekirjoituksia pitkän aikaa verkossa, ja asuinalueen epäkohtien joukkokartoitus (katso luku 2) voi olla käynnissä jatkuvasti. Jos joukkoistaminen jatkuu pitkään, prosessi on hyvä jakaa vaiheisiin niin, että tuloksia arvioidaan ja julkaistaan säännöllisin väliajoin. Projektin kesto on kerrottava selkeästi joukkoistamissivuilla.

VI Tapahtumat

JOUKKOISTAMISEEN on hyvä liittää myös tapahtumia. Tämä levittää tietoa joukkoistamisesta ja antaa osallistujille mahdollisuuden tavata järjestäjiä. Nämä tilaisuudet ovat myös hyviä mahdollisuuksia esittää kysymyksiä ja kommentoida joukkois-

tamista. Järjestäjät myös tapaavat osallistujia ja potentiaalisia sellaisia ja kuulevat palautetta projektistaan. Kuten Yhdysvaltain ympäristövirasto EPA:n (luku 3) esimerkistä käy ilmi, tapahtumat aktivoivat osallistujia.

VII Analyysi ja prosessin seuranta

SEKÄ JOUKKOISTAMISPROSESSIN kuluessa että sen jälkeen on analysoitava prosessin tuloksia. Analysoinnin kohteena on muun muassa se, mitä ihmiset kommentoivat, keitä osallistujat ovat ja mitkä tekijät vaikuttavat heidän aktiivisuuteensa. Viimeistään prosessin jälkeen analyysin tulokset on hyvä koota raportiksi, joka julkaistaan verkossa Yhdysvaltain virastojen tapaan. Näin tulokset ovat julkisia, jolloin osallistujat näkevät välivaiheena, mitä joukko sanoi. Kun varsinainen joukkoistamisprosessi on ohitse,

tiedotustyö ja yhteydenpito osallistujiin jatkuu. Jos kyseessä on lainsäädäntöprosessi, osallistujille tiedotetaan esimerkiksi siitä, kuinka prosessi etenee. Lopuksi on hyvä tehdä yhteenveto siitä, mitä joukkoistaminen merkitsi prosessissa ja mitä siitä opittiin. Kun nämä opit julkaistaan, muutkin hyötyvät tehdyn työn opeista. Näin prosessin kehä käydään kokonaan lävitse. Tämä voi motivoida osallistumaan joukkoistamiseen myös seuraavalla kerralla.

VIII Prosessiin sitoutuminen

PROSESSIN ALOITTAJAN on sitouduttava aidosti joukkoistamisprojektiinsa. Tämä tarkoittaa sitä, että tekijöillä on oltava aito halu kuunnella kansalaisia

ja kutsua heidät mukaan. Tämä pyrkimys heijastuu toteutukseen: mitä aidommin projektia ollaan tekemässä, sitä paremmin löytyy ratkaisuja prosessin tuomiin haasteisiin.

6. Joukkoistamisen haasteet

TÄSSÄ LUVUSSA tarkastellaan joukkoistamisen haasteita ja pohditaan, kuinka niihin voi varautua. Haasteiden voittamisessa auttavat myös edellisen luvun ohjeet.

I Digitaalinen eriarvoisuus

TÄMÄ SELVITYS keskittyy tarkastelemaan internetissä tehtävää joukkoistamista. Tällöin osallistua eivät voi ne, jotka eivät pääse internetiin. Tämä ”digitaalinen eriarvoisuus” (digital divide) pienenee Suomessa, ja suurimmalla osalla suomalaisista eli noin 80 prosentilla on jo laajakaistayhteys. Kaikilla ei kuitenkaan ole verkkoyhteyttä, eivätkä kaikki halua käyttää internetiä. Tämä rajoite tulee tiedostaa, kun

digitaalisia keinoja käytetään poliittisissa prosesseissa. Mahdollisuuksien mukaan voidaan tarjota muita väyliä osallistumiselle. Kuten luvussa 5 todetaan, joukkoistamiseen on muutenkin hyvä yhdistää ei-virtuaalisen maailman tapahtumia. Asiaa voi kuitenkin lähestyä kuten avoimia kokouksia yleensäkin: paikalla ovat ne, jotka päättivät tulla paikalle. Kaikkia ei saada paikalle koskaan.

II Joukkoistaminen ja kansan ääni

ON YMMÄRRETTÄVÄ, mikä joukkoistamisen rooli on yhteiskuntapoliittisissa prosesseissa. Joukkoistaminen, siten kuin sitä tämän selvityksen esimerkeissä käytetään, ei ole edustuksellista demokratiaa eikä se myöskään esimerkiksi vastaa kansanäänestystä. Osallistujajoukko ei välttämättä, eikä edes todennäköisesti, edusta koko Suomen kansan mielipidettä. Joukkoistamista voidaan toki käyttää myös osana edustuksellisia prosesseja. Tällöin voidaan käyttää esimerkiksi deliberatiivista kyselytyyppistä metodologiaa (*deliberative polling*), jossa tietyn järjestyksen mukaan valitaan kansalaisista edustava satunnaisotos. Sen jälkeen otoksen perusteella valituille jaetaan tietoa keskustelun alla olevasta aiheesta. Keskustelun jälkeen ihmiset ilmaisevat mielipiteensä annetusta aiheesta. Metodin ydin on, että mitataan kansalaisten mielipidettä sen jälkeen, kun he ovat saaneet tietoa asiasta ja he ovat

saaneet mahdollisuuden harkita sitä.⁷¹

On myös huomattava, että joukkoistaminen on altis masinoinnille ja kampanjoinnille. Tässä ei sinänsä ole mitään pahaa: jos esimerkiksi oman asuinalueen terveyskeskuksen toiminnan turvaaminen on kansalaiselle tärkeää ja hän jättää asiaan liittyvän idean joukkoistamisprojektissa, tietenkin hän levittää tietoa osallistumisestaan verkostoissaan ja pyytää muitakin osallistumaan. Se on kansalaisten järjestäytymistä, eikä se ole uutta, mutta keinot voivat olla uudet. Joukkoistaminen antaa kuitenkin väylän myös tavallisille, perinteisten lobbausryhmien ulkopuolisille kansalaisille saada äänensä kuuluviin.

Nämä seikat on otettava huomioon, kun joukkoistamisprojektien tuloksia tarkastellaan ja kun joukkoistamisesta viestitään kansalaisille. On kerrottava selkokielisesti, mistä prosessissa on kysymys ja millä tavalla siihen osallistuminen voi vaikuttaa.

71 Katso lisää deliberatiivisesta demokratiasta luvussa 4.

III Joukko ja asiantuntijat

KANSALAISTEN KUULEMINEN joukkoistamisen avulla ei korvaa asiantuntijoiden kuulemistakaan, mutta kansalaisten ääni voidaan ottaa huomioon osana päätöksentekoprosessia usealla tavalla. Rooli voi vaihdella aiheesta riippuen asiantuntijoi-

den kanssa samanarvoisesta informoivaan ja täydentävään tehtävään. Samaa logiikkaa käyttäen joukkoistaminen ei myöskään korvaa poliitikkoja maan asioiden hoitamisen ja päätöksenteon asiantuntijoina.

IV Kustannukset

JOUKKOISTAMINEN VAATII sekä henkilöresursseja että teknistä toteutusta. Nämä tuovat kustannuksia joukkoistamisen järjestäjälle. On kuitenkin tärkeää huomata, ettei joukkoistamista varten tarvitse välttämättä rakentaa uusia teknisiä ratkaisuja, vaan voidaan käyttää olemassa olevia työkaluja. Esimerkiksi Yhdysvaltain hallinto käyttää monessa joukkoistamishankkeessaan teknistä sovellusta, jonka käyttö maksaa muutamia tuhansia euroja vuodessa. Joukkoistamista suunniteltaessa onkin tärkeää

selvittää, mitä valmiita työkaluja metodin käyttämiseen on olemassa, etteivät resurssit valu hukkaan. Tiedotuksessa käytetään puolestaan paljon ilmaisia sosiaalisen median työkaluja kuten Facebookia ja Twitteriä. Henkilöresurssit kuluvat prosessin suunnitteluun ja hallintaan. Kustannuksia pohdittaessa on myös arvioitava, mikä on kustannus siitä, ettei kansalaisia oteta mukaan prosesseihin. Jos uusia metodeja ei kokeilla, kehityssuuntien alkuvaiheen tärkeät opit jäävät hankkimatta.

V Osallistujien aktivointi

JOUKKOISTAMINEN ei onnistu ilman kansalaisten osallistumista, eikä ole itsestään selvää, että ihmiset osallistuvat. Erityisen haasteen luo se, että joukkoistaminen on uutta, ja harvalla on vielä kokemusta joukkoistamisprosesseihin osallistumisesta. Joukkoistaminen ei myöskään ole automaatti, joka pyörähtää itsestään liik-

keelle ja pysyy käynnissä ilman hoitamista. Joukkoistamisprojekteista tiedottamiseen ja prosessin hoitamiseen on siksi panostettava. (katso tähän tarkempia ohjeita luvusta 6) Maailmalta ja Suomesta saadut esimerkit kuitenkin osoittavat, että ihmiset osallistuvat, kun heille antaa siihen mahdollisuuden.

VI Vihapuhe ja asiattomat kommentit

KOSKA joukkoistaminen on avoin verkkoprosessi, osallistujajoukko on monenkirjava. Mukana on myös asiattomien kommenttien esittäjiä. Asiattomat kommentit täytyy poistaa sivustolta ja muu aiheeseen liittymätön puhe on syytä siirtää sivustolta syrjään. Esimerkiksi Yhdysvaltain hallinnon dialogeissaan käyttämä joukkoista-

misohjelmistossa tämä on mahdollista siirtämällä aiheeseen liittymätön “off-topic”-kategoriaan. Sivustolle on hyvä laittaa myös viestintäohjeet (Code of Communication), jossa linjataan, millaiset kommentit poistetaan tai siirretään syrjään. Facebook-integroitua käytettäessä asiattomuuksien esittäjien viestintää voidaan myös rajata erilaisin keinoin.

VII Joukkoistamisen käyttö muodon vuoksi

JOUKKOISTAMINEN METODINA lupaa osallistujille, että heidän ääntään kuullaan ja että heidän osallistumisellaan on väliä. Poliittiselle päätöksenteolle tämä voi näyttäytyä haasteena: kuinka kansalaisten mielipide ja tietämys näkyy lopullisessa tuotoksessa, oli se strategia tai lakialoite. On vaara, että joukkoistaminen jää vain eleek-

si, jolla kalastellaan kansalaisten suosiota. Tällöin projekti kääntyy “political window dressing”-ilmiöksi, jolloin joukkoistamisen hyötyjä ei päästä keräämään. Tämä voi myös laskea ihmisten osallistumismotivaatiota tulevilla projekteilla, jos heidän ääntään ei sitten lopultakaan kuulla.

7. Suositukset

TÄSSÄ LUVUSSA ESITETÄÄN, kuinka joukkoistamista voisi soveltaa Suomessa poliittisissa prosesseissa. Nämä suositukset julkaisiin alkuperäisessä eduskunnalle annetussa

1 TULEVAISUUSVALIOKUNNAN kannattaa kokeilla joukkoistamista tehokkaiden pilottiprojekteissa. Tämä siksi, että vain näin opimme, kuinka joukkoistaminen voi toimia. Joukkoistamisprojektin kulku kannattaa tutkia huolellisesti, ja tulokset kannattaa arvioida. Prosesseista opitun pohjalta joukkoistamista voidaan tarvittaessa soveltaa laajemmin. Näin tulevaisuuskunta toimii paitsi eduskunnan, myös koko Suomen koekielaboratoriona. Pilottiprojektit voisivat liittyä kansalaisten arkeen, kuten asumiseen

2 JOUKKOISTAMISHANKKEIDEN julkistamiseen kannattaa yhdistää tapahtumia. Tässä voi etsiä synergiaetuja kansalaisyhteiskunnan verkostojen kanssa. Esimerkiksi syksyllä 2012 Suomessa järjestetään kansainvälinen tiedon avoimuutta ja modernia demokratiaa käsittelevä Open Knowledge Festival⁷², jonka yhteydessä projekteja

72 <http://okfestival.org/>

3 EDUSKUNNAN olisi hyvä luoda sekä eduskuntaa että valtionhallintoa kattava avoimen hallinnon periaatteita noudattava *hallinnon avoimuus* -ohjelma. Näin avoimuus ja kansalaisten osallistaminen läpäisevät useita poliittisen päätöksenteon tasoja. Ohjelma määritteli, kuinka avoimuus toteutuu eduskunnassa ja valtionhallinnossa. Ohjelma kannustaisi esimerkiksi kansalaisten kuuntelemiseen modernein keinoin ja julkisen datan avaamiseen koneluettavaan muo-

selvityksessä huhtikuussa 2012. Päivitykset tilanteeseen kunkin suosituksen osalta on alaviitteissä.

ja palveluihin, jolloin osallistumiskynnys on mahdollisimman matala. Valiokunnan on syytä seurata tarkkaan muita joukkoistamishankkeita ja tarkastella mahdollisuutta yhteistyöhön. Esimerkiksi Avoimessa ministeriössä esitetyjä aloitteita voi harkita otettavaksi eduskunnan käsittelyyn, vaikka ne eivät saavuttaisikaan vaadittavaa 50 000 allekirjoituksen rajaa. Se kannustaa kansalaisia osallistumaan ja osoittaa, että heidän äänellään on väliä.

voisi esimerkiksi julkistaa. Samaan yhteyteen voisi ajoittaa julkisen datan avaamista. Tähän voisi liittää innovaatiokilpailun, joka kannustaa kehittämään palveluja julkiseen dataan liittyen. Tämä kannustaa avoimen innovaation periaatteiden soveltamista ja rakentaa ekosysteemiä julkisen datan ympärille.

toon. Ohjelmassa olisi järjestelmä, joka mittaa, kuinka hyvin eri hallinnonalat toteuttavat ohjelmaa. Ohjelma kannustaa tekemään onnistuneita osallistamisprojekteja sekä muita digitaalisia hankkeita. Onnistumista mitataan esimerkiksi kävijöiden määrän ja erilaisten ryhmien osallistumisaktiivisuuden perusteella. Ohjelman tekemisessä voi käyttää hyödyksi joukkoistamista esimerkiksi pyytämällä kansalaisilta näkökulmia ja ideoita avoimen hallinnon toteuttamiseen.

4 EDUSKUNNAN on syytä tutkia mahdollisuus uudistaa omaa ja valtion tietohallintoa. Voitaisiinko siirtyä avoimen lähdekoodin ratkaisuihin, jotka mahdollistavat järjestelmien tarjoajien vaihtamisen tarvittaessa? Tällöin yksi tarjoaja ei pääse dominoimaan palvelujen rakentamista, ja todennäköisesti myös varoja säästyy. Esimerkiksi Valkoinen talo Yhdysvalloissa on siirtynyt mahdollisimman pitkälle avoimen lähdekoodin ratkaisuihin. Tähän liittyen eduskunnan on hyvä tiedostaa tietohallinnon

haasteet, jotka kohtaavat useita maita. Digitaalinen kehitys vaatii tietohallinnolta ja järjestelmien rakentamiselta nopeaa, iteratiivista toimintaa. Näitä taitoja on kuitenkin harvoin valmiina organisaatiossa. Tähän haaste on tunnistettu monessa maassa, ja siihen vastaa Yhdysvalloissa Code for America -järjestö⁷³, joka kouluttaa modernin tietohallinnon joukkueita ja lähettää niitä maan paikallishallintoon hallinnon pyynnöstä tekemään digitaalisia hankkeita. Näin on tarkoitus levittää tietoa ja osaamista tekemisen avulla.

⁷³ Code for American kaltainen organisaatio Code4EU aloitti toimintansa EU:ssa syksyllä 2012. Suomi on mukana toiminnassa.

5 EDUSKUNNAN on syytä aktiivisesti myötävaikuttaa siihen, että Suomi liittyy kansainvälisiin avoimuutta edistäviin verkostoihin, kuten Open Government Partnership -verkostojärjestöön. Verkostossa ovat jo mukana Ruotsi, Tanska ja Viro. Suomi

on tältä osin jäänyt avointa hallintoa edistävien ulkopoliittisten suuntausten ulkopuolelle.⁷⁴ Jäsenyys OGP-yhteisössä tuo Suomeen viimeisintä tietoa modernin, avoimen hallinnon periaatteiden soveltamisesta eri puolilla maailmaa.

⁷⁴ Suomi ilmoitti halunsa liittyä verkostoon toukokuussa 2012, ja valtiovarainministeriön asettama valmistelutyöryhmä valmistelee Suomen toimintasuunnitelmaa syksyllä 2012. Tämän selvityksen kirjoittaja on työryhmän jäsen. Lisää tietoa tästä prosessista osoitteessa: www.avoinhallinto.fi

8. Lopuksi

OSALLISTAVAN KULTTUURIN nousun ja uusien teknologioiden ansiosta perinteisillä instituutioilla on mahdollisuus toteuttaa avoimuutta uusien keinoin. Nämä keinot, kuten joukkoistaminen, jotka meille vielä näyttäytyvät uusina, eksoottisina, voivat hyvinkin kasvaa normiksi. Niistä voi tulla vakiintunut osa päätöksentekoa, ja ne voivat osittain myös korvata perinteisiä prosesseja. Tätä selvitystä varten tehdyn työn perusteella on selvää, että ihmiset haluavat vaikuttaa yhteiskuntapoliittisiin prosesseihin, oli kyseessä perustuslain uudistus Islannin tapaan tai kaupungin palvelujen arvottaminen budjetinvalmistelussa. He ovat valmiita osallistumaan näihin prosesseihin digitaalisesti.

Joukkoistaminen ja muut uudet osallistumisen keinot luovat uusia mahdollisuuksia sekä kansalaisvaikuttamiseen että vakiintuneisiin poliittisiin prosesseihin. Ne tarjoavat kansalaisille uusia keinoja hallita itseään. Tämä voi johtaa kansalaisten voimaantumiseen sekä informoidumpiin poliittisiin päätöksiin. Samalla ne luovat uusia tapoja ottaa kansalaisten ääni huomioon perinteisissä demokraattisissa käytänteissä.

Emme kuitenkaan vielä tiedä, mitä näistä

uusista metodeista seuraa. Ne ovat vielä täydentävä, uusi ja eksoottinen osa perinteisiä prosesseja. Vielä ei tiedetä, kuinka ne integroituvat osaksi poliittisen päätöksenteon arkipäivään ja millaiseksi nämä keinot muotoutuvat tulevaisuudessa. Tutkimatonta kenttää riittää: Emme tiedä, miksi ihmiset osallistuvat näihin prosesseihin ja keitä osallistujat ovat.

Joukkoistamisen ja muissa moderneja osallistamismetodeja käyttävissä maissa keskustellaan parhaillaan siitä, kuinka kansalaisten ääni vaikuttaa lopullisiin päätöksiin ja kuinka luoda tarpeeksi avoimia prosesseja, joissa kansalaiset voivat seurata osallistumisen vaikutusta. Tämä selviää vain kokeilemalla joukkoistamista ja ottamalla oppia näistä kokeiluista. Tähän puolestaan tarvitaan ajan hengessä kiinni olevia poliittisia johtajia, jotka ymmärtävät ajan hengen ja käyttävät uusia metodeja.

Lopuksi on muistettava, etteivät joukkoistaminen tai muut uudet kansalaiskuulemisen keinot ole itse tarkoitus tai päämäärä, vaan ne ovat keino päästä tavoitteeseen. Tavoite on demokraattinen, tasa-arvoinen yhteiskunta, jossa kansalaiset tietävät, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin vaalien välilläkin.

Lähdeluettelo

Afuah, A. N., ja Tucci, C. L., "Crowdsourcing as a solution to distant search," *Academy of Management Review* 37 (2012): 3.

Aitamurto, T., "The Impact of Crowdfunding on Journalism: Case Study of Spot.US" *Journalism Practice* 5:4(2011): 429-445.

Aitamurto, T., Leiponen, A. ja Tee R. (2011) "The Promise of Idea Crowdsourcing - benefits, contexts, limitations," (Whitepaper for Nokia Ideas Project, 2011). Accessible at: <http://www.crowdsourcing.org/document/the-promise-of-idea-crowdsourcing--benefits-contexts-limitations/5218>

Aitamurto, T., Sirkkunen E. ja Lehtonen, P., "Trends in Data Journalism: The role of data journalism in newswork," Tampereen yliopisto.

Aitamurto, T., Heikka, T., Kilpinen, P. ja Posio, M., *Uusi Kultakausi: Kuinka sosiaalinen media mullistaa kaiken* (Barrikadi: WSOY 2011).

Aitamurto, T. ja Könkkölä, S., "Value in Co-Created Content Production in Magazine Publishing: Case Study of Co-Creation in Three Scandinavian Magazine Brands," Conference Proceedings at World Conference on Mass Customization, Personalization, and Co-Creation: Bridging Mass Customization & Open Innovation.

Aitamurto, T. ja Sistek, H., "How social media is keeping the Egyptian revolution alive," (PBS MediaShift, 2011). Accessible at: <http://www.pbs.org/mediashift/2011/09/how-social-media-is-keeping-the-egyptian-revolution-alive256.html>

Aitamurto, T. ja Lewis, S., "Open Innovation in Digital Journalism: Examining the Impact of Open APIs at Four News Organizations," *New Media & Society* (July 2012).

Aitamurto, T. (forthcoming) *Balancing Between Open and Closed: Co-creation in Magazine Journalism.* Digital Journalism.

Beck, U., "Living in the World Risk Society, *Economy and Society*" 35(3) (2006): 329-45.

Beck, U., *World at Risk* (Cambridge: Polity, 2009).

Benkler, Y., *The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom* (Yale: Yale University Press, 2006).

Bessette, J., *The Mild Voice of Reason: Deliberative Democracy and American National Government* (Chicago: University of Chicago Press, 1994).

Bohman, J. ja Rehg, W., *Deliberative Democracy: Essays on Reason and Politics* (Cambridge ja Lontoo: MIT Press, 1997).

- Brabham, D. C.**, "Crowdsourcing as a Model for Problem Solving: an introduction and cases," *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* 14(1) (2008):75- 90.
- Brabham, D.C.**, "Crowdsourcing the Public Participation Process for Planning Projects," *Planning Theory* 8 (2009): 242-262.
- Brabham, D.**, "Moving the crowd at Threadless," *Information, Communication, and Society* 13(8) (2010): 1122-1145.
- Brito, J.**, "Hack, Mash & Peer. Crowdsourcing government transparency," *The Columbia Science and Technology Law Review* Vol 9 (2008): 119-157.
- Cohen, J.** (1989) "Deliberation and Democratic Legitimacy." In *The Good Polity*, edited by A. Hamlin and P. Pettit, 17-34. New York: Basil Blackwell.
- Dahlender, L. ja Gann, M.**, "How open is innovation?" *Research Policy* 39 (2010): 699-709.
- Diamond, L.**, *The Democratic Recession. Before and after the Financial crisis. Kirjassa New Ideas on Development after the Financial Crisis* (toim. Nancy Birdsall ja Francis Fukuyama, Baltimore :Johns Hopkins University Press,2011).
- Fishkin, J.**, *When the People Speak. Deliberative Democracy and Public Consultation* (Oxford: Oxford University Press, 2011).
- Hong, L ja Page, S.** (2012). Some Microfoundations of Collective Wisdom. In *Collective Wisdom. Principles and Mechanisms*. Eds. Helene Landemore and Jon Elster. pp. 56-71. Cambridge University Press, New York
- Howe Jeff**, *Crowdsourcing: why the power of the crowd is driving the future of business* (New York: Crown Business, 2008).
- Jenkins, H.**, "The Cultural Logic of Media Convergence," *International Journal of Cultural Studies* 7(1) (2004): 33-43.
- Jenkins, H.**, *Convergence Culture: where old and new media collide* (New York: University Press, 2006).
- Jeppesen, L. B. ja K. R. Lakhani**, "Marginality and Problem-Solving Effectiveness in Broadcast Search," *Organization Science* 21 (2010): 1016-1033.
- Poikola, A., Kola, P., ja Hintikka, K.A.**, *Julkien data - johdatus tietovarantojen avaamiseen* (Helsinki: Liikenne- ja viestintäministeriö, 2010).
- Landemore, H.** (2012). Collective wisdom: Old and new. In *Collective Wisdom. Principles and Mechanisms*. Eds. Helene Landemore and Jon Elster. pp. 1-20. Cambridge University Press, New York.
- Levy P.**, *Collective Intelligence: mankind's emerging world in cyberspace* (Cambridge, MA: Perseus Books, 1997).
- Luskin, R.C., Fishkin, J., ja Jowell, R.**, "Considered Opinions: Deliberative Polling in Britain," *British Journal of Political Science* 32(3) (2002):455-487
- Meier, P.**, "Do 'Liberation Technologies' Change The Balance of Power Between Repressive States and Civil Society?" (Doctoral Thesis for the Fletcher School of Law and Diplomacy, 2011). Saatavilla <http://irevolution.files.wordpress.com>

Olafsson, J. (2011). An experiment in Iceland: Crowdsourcing a constitution? Conference proceeding paper presented at 'Epistemic Democracy in Practice' conference at Yale. Accessible at http://www.yale.edu/polisci/conferences/epistemic_democracy/o3.html

Poetz, M.K. ja **M. Schreier**, "The value of crowdsourcing: Can users really compete with professionals in generating new product ideas?" *Journal of Product Innovation Management* 29 (2) (2011): 245–256.

Ross, J., Irani, L., Silberman, M.S., Zaldivar, A., ja Tomlinson, B., "Who are the Crowdworkers? Shifting Demographics in Mechanical Turk". CHI (2010). CHI '10 Extended Abstracts on Human Factors in Computing Systems: 2863-2872.

Roussopoulos, D. ja Benello, G. 2005. Participatory democracy: Prospects for democratizing democracy. Black Rose Books: New York.

Shirky, C., *Cognitive Surplus: Creativity and Generosity in a Connected Age*, (Penguin Press, 2010).

Shirky, C., *Here Comes Everybody. The Power of Organizing Without Organizations* (Penguin Press, 2008).

TÄMÄ KIRJA TARKASTELEE joukkoistamisen käyttöä yhteiskuntapolitiikassa. Kirja kertoo, kuinka joukkoistamista on sovellettu Islannissa perustuslain uudistamiseen, osallistavassa budjetoinnissa Kanadassa ja kansallisen strategian valmistelussa Yhdysvalloissa. Joukkoistamista tarkastellaan kansalaisuuden rakentajana julkisessa tilassa. Kirja toimii myös opaskirjana joukkoistamisen käytäntöihin ja antaa vinkkejä onnistuneeseen joukkoistamiseen.

KIRJOITTAJA TANJA AITAMURTO toimii vierailevana tutkijana Stanfordin yliopistossa Liberation Technology -ohjelmassa. Hän tutkii, kuinka joukkoälyn käyttö vaikuttaa journalismiin, yhteiskuntapolitiikkaan ja design-prosesseihin. Kirja perustuu joukkoistamista tarkastelemaan raporttiin, jonka tulevaisuusvaliokunta julkisti keväällä 2012.